

EL POU DE LA GALLINA

Núm. 379

elpou.cat | 4€ | octubre 2021

REVISTA MANRESANA
D'INFORMACIÓ I OPINIÓ

+
L'entrevista a
Anna Vilajosana,
periodista i
presidenta
d'Òmnium
Bages-Moianès

LA GENT GRAN ES MOBILITZA PELS SEUS DRETS

**PER LA
RESIDÈNCIA DEL XUP,
PER A LA GENT
GRAN DE MANRESA.**

**NI UN
PAS
ENRERE!**

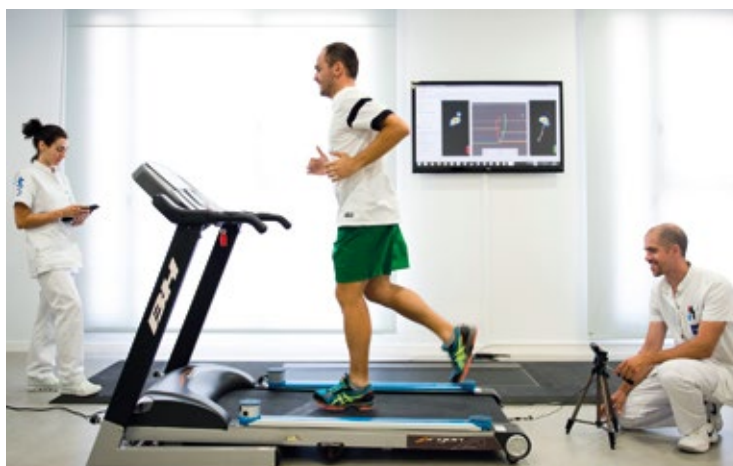
COMISSIÓ PER A LA
GENT GRAN
DEL XUP

Plataforma
en defensa de les
pensions públiques
i els drets
de la gent gran
-Manresa-

Clínica Universitària

Especialistes que treballen en equip per a la teva salut

Fisioteràpia
Podologia
Logopèdia
Dietètica i Nutrició
Atenció psicològica

- Equips multidisciplinaris per a un tractament global dels problemes de salut.
- Exploracions biomecàniques per a la millora del rendiment esportiu i la prevenció de lesions.
- Confecció de suports plantars (plantilles) d'alt rendiment per a esportistes.
- Cirurgia mínimament invasiva del peu.
- Tractament fisioterapèutic post-covid.
- Neurorehabilitació
- Tractaments de logopèdia presencials o bé online a escollir.
- Tractament de trastorns temporomandibulars i alteracions vestibulars.

**Atenció privada o concertada
amb mútues, associacions,
institucions i entitats.**

Av. Universitària, 8-10
08242 Manresa
clinicauniversitaria@umanresa.cat
www.clinicauniversitaria.cat

**Demaneu
cita prèvia al
93 875 73 10**

Una vellesa combativa

L'

anomenat capitalisme salvatge apunta, cada cop més, a la línia de flotació de l'estat del benestar. Fa pocs dies, el ministre de Seguretat Social espanyol, José Luis Escrivá –d'un partit dit obrer i socialdemòcrata–, convidava a ajornar l'edat de jubilació més enllà dels 65 anys. La setmana següent, el PP –amb la crossa de Vox a punt de convertir-se en pròtesi– posava en escac el sistema de pensions de l'estat desmarcant-se del Pacte de Toledo, un puntal per conservar la bossa per a les pensions futures.

Escrivá es basa en una tendència de les societats occidentals: l'allargament de l'esperança de vida i l'envelliment reflectit en la piràmide demogràfica. Cada cop més gent gran –i amb millor salut– i, per contra, cada cop menys natalitat. Són faves comptades: més pensions per pagar i menys persones cotitzant, amb taxes d'atur juvenil que fan feradat. Per aquest darrer motiu, els pensionistes han esdevingut el motor econòmic de moltes famílies, on els joves estudien o no troben feina per independitzar-se. Una antesala de l'apocalipsi i l'emergència social que, amb la pandèmia, s'ha cronificat. L'avantatge, si se n'hi vol veure algun, és que molts dels pensionistes ara es jubilen *en plena forma*, amb ganes de fer front, amb empenta, a les desigualtats, rescatar els fills de la misèria i llaurar un futur millor per als nets.

A Manresa, una plataforma encapçalada per activistes històrics amb trajectòria i pes específic per fer d'interlocutors amb les administracions ja fa gairebé quatre anys que camina. La preservació dels drets dels pensionistes va ser un primer incentiu, però les necessitats de la gent gran, moltes i diverses, es multipliquen. Hi ha algunes veritats irrefutables a la ciutat i a la comarca. Com ara el sobreenvelliment: Manresa és la ciutat catalana amb més persones majors de 85 anys. Aquest fet amplifica les necessitats dels ancians. La més evident, la manca de places de residència i serveis externs d'atenció. Però n'hi ha d'altres. L'escàndol arriba amb el tracte que reben de les entitats bancàries, cada dia més *esquerpes* i entestades en la digitalització que buidi les oficines de clients, d'educació i respecte i, d'aquí poc, d'empleats. Els avis no han d'entendre, per *pebrots*, la banca electrònica i, per descomptat, no mereixen el tracte que se'ls dispensa. Eliminar oficines a manta i, de retruc, als pobles petits, els caixers automàtics per obtenir diners en metàl·lic, és una altra tendència sense aturador. No es necessitaran caixers quan es pugui pagar amb targeta o a través de la xarxa arreu i s'acabi l'economia submergida, el diner negre i els maletins, com els de l'emèrit a Suïssa. La banca inhumana s'avança massa als esdeveniments. Un motiu de prou pes per continuar alçant la veu i articular col·lectius de vellesa combativa.

Debat sobre la pedra seca, al Casino

El dia 1 de setembre es va fer una taula rodona, dins del cicle Temes del Pou, a la Sala d'actes del Casino, sobre *La recuperació del patrimoni manresà de pedra seca*, amb la intervenció de Pau Collado, tècnic en gestió de recursos paisatgístics i recuperador de l'ofici de marger, Eva Farré, secretària del Consell Regulador de la DO Pla de Bages, Jaume Plans, gestor cultural expert en l'art de la pedra seca, i Jaume Torras, president de Meandre i propietari de Cal Cuques. Durant l'acte es va presentar la revista de setembre, que dedicava el tema central a parlar de la recuperació de l'extens patrimoni manresà de pedra seca.

Javi Oviedo exposa els seus dibuixos

El dibuixant Javi Oviedo, col·laborador habitual d'aquesta revista, exposa una mostra de la seva obra, de l'1 al 24 d'octubre, a l'Espai Jove Joan Amades, de Manresa, i del 26 d'octubre al 25 de novembre a la biblioteca del Cal Gallifa de Sant Joan de Vilatorrada. Al gener, la mostra anirà a

l'Escola d'Art de Manresa i més endavant serà també a la biblioteca de l'Ateneu Les Bases.

Sortegem entrades per a la Fira Mediterrània

La revista **El Pou de la gallina** sorteja tres entrades dobles per a la Fira Mediterrània: per a la presentació del disc *Fiat Lux* de Tarta Relena, divendres, 15 d'octubre, a les 21:00 h, a la sala gran del teatre Kursaal; per al concert d'*Almanac, 40 anys*, dissabte, 16 d'octubre, a les 17:00 h, al teatre Conservatori, i per a l'estrena de *Tranquila. Celeste canta Chavela* de Celeste Alías, diumenge, 17 d'octubre, a les 13:00 h, al teatre Conservatori. Per participar-hi només ens heu de

fa 25 anys

El món del còmic vivia un bon moment

El número de novembre de la revista publicava el reportatge *Manresa, capital del còmic*, de Joaquim Noguero i Josep Lluís Trullo. Els autors s'hi feien ressò del conjunt d'iniciatives manresanes en el món del còmic. L'Escola d'Art havia inclòs per primer cop l'ensenyament de còmic i il·lustració dins el seu pla d'estudis. D'altra banda, feia poques setmanes que s'havia constituït una coordinadora de dibuixants per fer conèixer el mitjà i reprendre el concurs Còmic 7, i la plataforma Punta de Llapis feia un paper dinamitzador de la il·lustració a la ciutat. A més, el dibuixant Manel Fontdevila, col·laborador d'aquesta revista i de *Regió7*, havia publicat quatre àlbums –un dels quals *Oleguer Bisbal, un manresà com cal*, editat pel **Pou**– i havia guanyat un dels premis del Saló del Còmic de Barcelona.

Començava la remodelació de Sant Domènec

El dia 7 d'octubre, s'iniciaven les obres de remodelació de la plaça de Sant Domènec i les excavacions permetien trobar restes arqueològiques de l'antiga església de Sant Pere Màrtir. Dos dies abans, dinou colles de gegants es trobaven a la ciutat per participar en la primera trobada de gegants de talla curta a Catalunya. El mateix dia 7, obria el primer cafè amb connexió a internet, al restaurant Can Ferran. El dia 19, Els Carlins recuperaven grup de teatre amb la posada en escena de *La pau retorna a Atenes*, d'Eurípides. I el dia 24, Edicions Selectes Parcir presentava l'edició de bibliòfil del *Llibre Verd* de Manresa.

seguir a Instagram i fer «m'agrada» a la publicació dels espectacles dels quals es vol aconseguir les entrades dobles. El dia 13 d'octubre farem el sorteig entre tots els participants.

L'ACPC celebra els 40 anys al Liceu

Més de 350 persones van assistir a la festa de celebració del 40è aniversari de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal, el dia 19 de setembre, al Gran Teatre del Liceu. La celebració va comptar amb la presència del president de la Generalitat, Pere Aragonès, i la presidenta del Parlament, Laura Borràs. El president de la Generalitat, va destacar en el seu parlament que la premsa comarcal representa la capilaritat: «Podem arribar a tot arreu. Per tenir una Catalunya sencera és indispensable que tothom tingui veu», va dir; mentre que la presidenta del Parlament va recordar que «la premsa comarcal té un paper cabdal per al foment, l'ús i la normalització de la nostra llengua», i el president de l'ACPC, Francesc Fàbregas va assenyalar que «tenim 150 capçaleres, 765.000 lectors i donem feina a mil famílies. Avui

tothom diu que són Quilòmetre Zero, però nosaltres som els originals».

El mestre de cerimònies va ser l'actor Quim Masferrer, que va posar el punt simpàtic en la trobada, que volia ser, per sobre de tot, una festa de retrobament. El primer acte institucional va ser el lliurament d'uns reconeixements a tots aquells que han presidit l'entitat al llarg de les darreres quatre dècades. Un per un, els expresidents Josep Masoliver, Josep Maria Rierola, Jordi Vallmajó, Ricard Rafecas, Antoni Garrido, Estanis Alcover i Carles Ayats, van anar pujant a l'escenari i rebent de mans de la presidenta del Parlament i el president de l'ACPC una estatueta que premiava la seva tasca al capdavant de l'entitat. L'altre moment important va ser l'entrega del 1r Premi d'Honor Premsa Comarcal, que reconeix la tasca dels professionals més destacats vinculats a la premsa comarcal i que va recollir el periodista Ramon Besa. Els encarregats d'amenitzar la vetllada van ser la vallenca Marina Jacobs i el cantautor solsoní Roger Mas, que va cloure la nit presentant temes del seu nou disc *Totes les flors*.

caçats a la xarxa

24 de setembre. 324.cat @324cat

Detingut a Manresa un jove que acumula més de 40 arrestos

La monitorització de les piulades relacionades amb la ciutat, des de fa mesos, situa, entre les més compartides i comentades, les relacionades amb baralles amb ferits i, sobretot, amb furtus –Regió 7 es feia ressò d'un augment del 22% des de l'1 de gener fins al juliol. 40 arrestos no representen un rècord per als que delinqueixen a Manresa. Hi ha expedients d'individus que n'acumulen més de 50. El torn d'ofici de l'advocacia topa amb les mateixes cares a comissaria, però, en no generar antecedents policials, els detinguts queden lliures i reincideixen sense solució de continuïtat. Tenim un problema social empitjorat per la judicatura.

27 de setembre. 324.cat @324cat

Mor apunyalat un home de 55 anys després d'una baralla a Manresa

I un apunyalament mortal abans d'acabar el mes. La darrera constatació que Manresa ja gairebé només és notícia als portals de notícies d'escala nacional a causa de la sordidesa i la crònica de successos.

EL POU DE LA GALLINA

Número 379 - Octubre 2021

De mes a mes 6

Favets...

Josep M. Oliva / Jordi Sardans 8

...i tremendos

Oriol Pérez 9

Alan León. Les mans i un martell per erigir els somnis 10

La Plataforma de la Gent Gran és crítica amb les institucions 12

Jacopo Fabiani. Itàlia 24

Innovació i tecnologia 26

El quid de la nutrició 28

El Sot Gran 30

Comunicació ambiental 31

L'Entrevista a Anna Vilajosana 32

Espai d'art 37

Natura i cultura, dits que es toquen 38

Lèxic a la manresana 40

Noves instal·lacions del Club Tennis Manresa (1967) 41

Propostes 42

Casa de l'Arc d'en Botí 43

Fanal de cua
L. Capdevila / E. Tomasa 44

el Cul del Pou 45

Moren J.A. Casas, D. Cucurella,

J. Tuneu i J. Comellas

1 de setembre. El president de l'AV de Cal Gravat, Joan A. Casas, mor de manera sobtada als 43 anys. El dia 5, mor als 90 anys, Domènec Cucurella, exjesuïta i expresident de Justícia i Pau a la ciutat. El dia 23, mor als 59 anys l'empresari Jordi Tuneu, en accident laboral a Andorra. I el dia 28, mor als 69 anys el periodista Jordi Comellas, director de *Regió7* de 1978 a 1983.

El Festivalet porta el circ a l'Anònima

4 de setembre. El tercer Festivalet de Circ de Manresa, inaugurat el dia abans al Kursaal, porta al recinte de l'Anònima tallers per a infants i els espectacles de quatre companyies.

Les havaneres tornen a l'Agulla

4 de setembre. Després del parèntesi d'un any, la Trobada de Cantaires d'Havaneres al Cor de Catalunya, organitzada per l'Agrupació Cultural del Bages, torna al parc de l'Agulla. La 37a edició aplega uns 300 assistents i nou grups de cantaires.

La Nit de l'Esportista homenatja Lozano

7 de setembre. El Kursaal acull la gran festa de l'esport manresà, en la gala dels 50 anys, que homenatja el periodista esportiu Joan Antoni Lozano, *Xano* i reconeix Ton

Perarnau, iniciador de la Nit amb l'AE La Salle, i el periodista Xavier Prunés. Thierno Diallo s'enduu el premi principal de la nit.

Èxit dels Jocs al Carrer

10 de setembre. La 19a Setmana de Jocs al Carrer, organitzada pel CAE, omple de jocs i activitats lúdiques durant cinc dies les places d'Europa, Puigmercadal, Sant Domènec, de la Mel, Plana de l'Om i Major, amb 1.650 inscrits.

La Marxa de Torxes recupera els carrers

10 de setembre. La tretzena Marxa de Torxes per la República arrenca de la plaça de Sant Domènec en un recorregut pels carrers, arran dels darrers canvis establerts pel Procicat, A la plaça Major, Núria Cadenes, periodista i escriptora, autora de la novel·la sobre l'assassinat de Guillem Agulló, fa el parlament central.

P

Redacció, administració, publicitat i subscripcions:
Associació cultural El Pou de la gallina
President: Jaume Puig
Vicepresident: Jordi Sardans
Secretària: Lourdes Muñoz
Tresorer: Francesc García
Vocals: Joan Cals, Carles Claret, Ramon Fontdevila, Josep Maria Mata, Lluís Matamala, Josep R. Mora, Montse Rosell, Teresa Torra i Joan Vilamala.

Carrer Sobrerroca 26, 1r 1a
Apartat de Correus 1
08240 - Manresa
Telèfon: 93 872 50 18
www.elpou.cat
elpou@elpou.cat

Membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal Premi Tasis Torrent 1991

Coordinador: Jordi Sardans
Cap de redacció: Carles Claret
Redacció: Sílvia Berengueras, Marta Cárdenas, Jordi Estrada, Judit Montón, Josep M. Oliva, Marc Prat, Ferran Sardans, Laura Serrat, Blanca Soler.

Disseny: Jana Fontdevila i Erques Torres
Maquetació: Jana Fontdevila
Portada: manifestació de la Plataforma per Sant Miquel (arxiu Víctor Feliu).
Fotografia: Jordi Alavedra, Francesc Rubí, Marc Prat.

Col·laboradors: Isaac Bosch, Maria Camp, Llorenç Capdevila, Jordi Casas, Ignasi Cebrian, Cercle Artístic de Manresa, Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Manresa, Laura Estrada, Ramon Fontdevila, Eva Forn, El Galliner, Josep Girabal, Jaume Gubianas, Robert Martí, Josep M. Mata, Javi Oviedo, Maria Picassó, Quaderns de Taller, Eudald Tomasa, Erques Torres, Laura Vidal, Joan Vilamala, Marc Vilanova, Lluís Virós.

Administració: Marc Prat
Expansió publicitària: Publicitat Clarena Urgell, 38. Tel. 93 872 43 86
Impressió: INOM, SA. Era de l'Huguet, 7. Tel. 93 878 41 20
Distribució: Sobrerroca Centre SL. Tel. 93 873 92 34
Dipòsit Legal: B-13.528-1987
ISSN: 2253-6647

Amb la col·laboració de:

**Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència**

Les col·laboracions que apareixen signades a la revista no representen, necessàriament, l'opinió d'El Pou de la gallina

L'ofrena floral aplega 57 entitats

11 de setembre. Un total de 57 entitats participen en l'ofrena floral de la Diada, a la plaça de l'Onze de Setembre, amb un parlament a càrrec de Pilar Duocastella, la interpretació del ball de l'homenatge i la ballada d'una sardana a càrrec de la colla Dintre el Bosc.

Es reprèn la Innocentada de Manresa

12 de setembre. La 64a Innocentada *Manresa Experience*, *La ciutat com no l'has vist mai*, ajornada per causa de la pandèmia, reprèn amb èxit les sessions al teatre Conservatori durant quatre dies, amb una dotzena d'interprets i ballarins.

Es descobreix que el bisbe Novell viu a Manresa

13 de setembre. Després de setmanes de silenci, el bisbe emèrit de Solsona, Xavier Novell, és descobert per un equip de TV3 sortint del seu nou domicili a la carretera de Santpedor i fent esport corrent pels carrers de Manresa.

Tornen Els Convidats

18 de setembre. Els components del grup Els Convidats, Jordi Ribot, Xavier Serrano i la cantant Àfrica Pérez, es retroben amb el seu públic al Kursaal, deu anys després de retirar-se, acompanyats per Fèlix Serra, Xarli Oliver, Èric Sans i Josep Andreu, amb la intervenció de Manel Camp i presentació de Toni Clapés, de RAC1.

Jordi Sardans

Domènec Cucurella

El traspàs a primers del passat mes de setembre de Domènec Cucurella Comellas ha tornat a posar sobre la taula els valors de cooperació i solidaritat, tan oblidats en una societat dominada pel capitalisme salvatge que fomenta la competitivitat i l'individualisme egoista. Properament l'Ajuntament de Manresa li concedirà la medalla de la solidaritat. Va ser un dels fundadors i més tard president de Justícia i Pau, també va ser un dels iniciadors de la Coordinadora de Solidaritat i el 1995 treballava activament en el Consell de Solidaritat. Va participar en nombroses iniciatives dedicades a la cooperació i en campanyes de denúncia i d'Objecció Fiscal. Per la seva lluita dels drets humans va rebre el segon premi Santi Vidal, de Creu Roja Manresa. Va ser membre de diverses entitats, entre elles Independència i Progrés, on formava part de la junta. En aquest darrer any, l'entitat ha perdut tres dels seus dirigents: Domènec Cucurella, Lluís Calderer i Joan Badia.

UManresa comença la FUB4 i gradua 352 estudiants

17 de setembre. L'avinguda Universitària acull la col·locació de la primera pedra del cinquè edifici d'UManresa, la FUB4. Tretze dies més tard, el Kursaal acull la festa de graduació de 352 estudiants del centre, de fisioteràpia, logopèdia, podologia, educació infantil i infermeria.

Concentració en suport de Puigdemont

24 de setembre. Mig miler de persones es concentren a la plaça Major per mostrar el suport al president Puigdemont, detingut el dia abans a l'Alguer i alliberat l'endemà per la jutgessa, en espera d'una vista oral prevista per al 4 d'octubre.

Apunyalament mortal al bar Nelly

26 de setembre. Un home de 55 anys, que regentava el bar Nelly al carrer de Puigterrà de Dalt, mor apunyalat. Tres dies més tard, els Mossos d'Esquadra detenen un home de nacionalitat colombiana, de 31 anys, que podria ser l'autor de les ganivetades.

La pandèmia continua afluixant

30 de setembre. En un context d'aixecament de restriccions per part del Procicat, la cinquena onada de covid continua la tendència a la baixa a la ciutat, amb un risc de rebrot de 95 i només 8 pacients ingressats a Althaia, tot i que encara es produeixen 8 defuncions durant el mes.

Incendi a la Fàbrica Nova

Malgrat que el foc i la intensa fumera negra que va afectar la tercera planta de l'edifici principal de la Fàbrica Nova, el petit incendi que va cremar palets i plàstics a finals de setembre es va poder apagar ràpidament i no va causar grans destrosses, però sí que hauria de ser un toc d'alarma per a les autoritats competents, que mai no han tingut una especial sensibilitat pel patrimoni ciutadà. La manca d'un mínim manteniment d'edificis emblemàtics com la Fàbrica Nova, on bona part de les lones estan destrossades, o de la dels Panyos, massa anys sense trobar-hi un solució adient, haurien de posar en alerta seriosament totes les sensibilitats que tenen interès pel patrimoni local. Malgrat la irracional liquidació de la major part dels nostre patrimoni industrial, aquests dos recintes formen part de la història industrial del país. Serà interessant constatar el resultat de la investigació oberta pels Mossos d'Esquadra, per saber l'origen de l'incendi.

... i avall

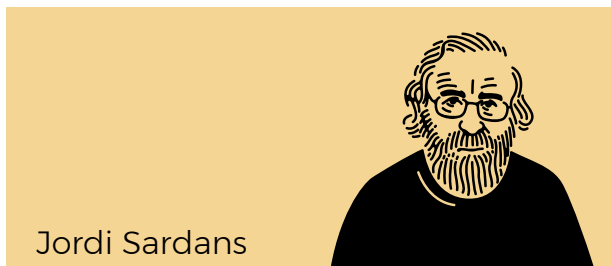

Josep M. Oliva

Pensant en la gent de La Palma

Les notícies de tantes desgràcies que ens arriben a diari acaben quasi sempre estavellant-se contra aquesta cuirassa mental que ens protegeix de quedar sumits en una depressió permanent. No és una cuirassa d'indiferència, o no ho hauria de ser, és tan sols una defensa natural per no quedar no-quejats. I és imprescindible portar-la posada, però de tant en tant hi ha tragèdies que traspassen aquell escut i ens toquen i ens entristeixen. Tragèdies que ens fan posar en la pell de les persones que les pateixen. Hi sol influir la proximitat física o cultural, la sensació que són persones que viuen una vida com la nostra. Just allò que a molts ens està passant aquests dies amb les notícies i les imatges que ens arriben de La Palma. Fa més de quaranta anys em van dur a viure, amb ràbia i per força, a Canàries (qui no ho entengui pot consultar «servei militar» a la Viquipèdia). Poc més d'un any després vaig haver de deixar també per força aquell paradís i vaig tornar a casa amb pena. Des de llavors sento aquelles illes com si fossin una mica meves i és potser, també per això, que visc de lluny la seva tragèdia amb un interès especial.

Teníem assimilat com una regla que, quan no hi ha danys personals, després de cada drama sempre hi cap una esperança. Però aquesta és una llei que no serveix per a La Palma: allà no hi ha cases ensorrades per tornar a aixecar ni carrers per reconstruir; no hi ha empreses per remuntar ni béns perduts que es puguin comprar de nou. La gent que vivia a les cases que ja no hi són no tan sols han perdut totes les possessions, també han perdut la major part del records, el paisatge, els veïns i tot el que veien els seus ulls cada dia. Són els únics refugiats del món que saben que mai més no podran retornar a la seva terra. I mentre em lamento per ells, valoro més que mai la sort de tenir a resguard els meus objectes sentimentals, la solidesa dels topants de la meua ciutat, els meus racons preferits, els bars on em sento més de gust, les adreces dels meus amics. La sort de tenir el meu petit món dempeus i de pensar que encara és millorable.

Jordi Sardans

El testimoni de Lluís Espinal

En el marc de la cinquena jornada dedicada a Joan Vilar Costa, al Casal de les Escodines, es va fer una aprofundida xerrada sobre *Lluís Espinal i el periodisme compromès*, a càrrec de Lluís Magriñà, director de la Cova de Manresa. Espinal va néixer el 4 de febrer de 1932 a la Torre dels Batlles, de Sant Fruitós, de pares masovers. Va fer d'escolà a la Cova de Sant Ignasi i el noviciat amb els jesuïtes, on va estudiar teologia i filosofia. Reservat i exigent amb si mateix, posseïa un gran sentit de l'humor. Políticament, va ser un crític del franquisme i del nacionalcatolicisme. La seva sensibilitat artística es manifesta en el fet de saber comunicar amb un llenguatge brillant les seves conviccions. Va estudiar a l'Escola de Periodisme i Audiovisuals de Bèrgam. El 1966 s'estableix a Barcelona, on treballarà en el cinema i la televisió. Director dels cineclubs Mirador i Seqüència, va ser crític de cinema a la revista *Reseña* de Madrid. Va dirigir a TVE el programa *Cuestión urgente* fins al 1967, quan va dimitir en no acceptar la censura feixista. Invitat pel bisbe Genaro Prata, arriba a Bolívia el 6 d'agost de 1968, quan a París s'havien produït els Fets de Maig. Era un moment d'efervescència llatinoamericana contra les dictadures militars que s'hi anaven imposant. Un any abans, hi havia estat assassinat Ernesto Che Guevara. També coincideix la seva presència amb el creixement de la teologia de l'alliberament de compromís cristià. El coneixen per *Lucho* i es nacionalitza bolivià. Professor universitari, es dedica a la crítica i producció cinematogràfica, televisió –on va ser expulsat pel programa *En carne viva*–, ràdio i periodisme. Lluita al costat del poble contra la dictadura, que és un mecanisme de mort, on els tirans persegueixen les idees. El 1977 participa en els 19 dies de vaga de fam de suport a les dones mineres. Assassinat per forces paramilitars lligades al narcotràfic, el 21 de març de 1980, encara avui organitzacions populars, sindicals, de barri i universitàries dirigeixen esdeveniments per recordar-lo. «Espinal s'ha convertit en la propietat simbòlica de tot el poble bolivià», explicava Magriñà. Enguany a Sant Fruitós s'ha creat el premi Lluís Espinal de periodisme social i de denúncia de vulneració de drets fonamentals, adreçat a tercer i quart d'ESO. El missatge és clar i es pot resumir en la seva frase preferida: «La vida és per gastar-la per als altres».

Oriol Pérez

Quatre anys després

Desconec l'autoria de la sentència, però la cosa ens ve a dir que una cultura i una societat són totalment decadents en la mesura que són incapaces de detectar i exposar els seus farsants. Aquest mes es compleixen els quatre anys de la celebració d'una votació que, encara avui, desperta massa emotivitat i necessita més racionalitat i una serena capacitat d'anàlisi. Potser, sense adonar-nos-en, no hem estat conscients de veure com, sentiments i posicionaments ideològics al marge i sempre d'allò més respectables, tot allò va ser una de les primeres expressions col·lectives de les conseqüències de la instal·lació epistemològica dels nostres patrons mentals, ja no pas en la veritat o en la mentida, sinó en l'anomenada post veritat. D'uns i altres. I escriure això significa tant com que ja no hi ha veritat i dient-ho amb les paraules de Joan Garcia del Muro resulta que, igual que asseguraven els investigadors Fox Mulder i Dana Scully, els protagonistes d'Expedient X, «la veritat no és allà fora». I en no haver-hi la veritat allà fora, encara avui som incapaços de comprendre com i per què l'Estat espanyol no va tenir cap tipus de contemplació per enviar, via Piolín, més de 6.000 membres de les FSE i gastar-se 87 milions d'euros –87 milions, ho heu llegit bé– per rebentar una votació amb un únic objectiu: que aquella votació, amb presència d'observadors internacionals, fos totalment invalidada.

La perplexitat que em provoca la història d'aquells nous Fets d'octubre, però, és doble. La primera és la plena corroboració del conegut *dictum* de Karl Marx (1818-1883) que va escriure a *Der 18te Brumaire des Louis Napoleon* (1852) allò que la història es repeteix, «la primera vegada com una gran tragèdia i la segona com una miserable farsa». Només ens cal llegir qualsevol llibre d'història per adonar-nos com els Fets d'Octubre de 1934 van comportar, almenys, més de 70 morts, 250 ferits i, a finals de desembre del mateix any, més 3.400 presos, alguns dels quals, fins i tot, traslladats a centres penitenciaris de les Illes Canàries. No seré jo qui compararà aquestes xifres amb els actuals milers d'encausats judicials que hi ha encara per qüestions relacionades amb el procés, amb tots aquells dirigents polítics i socials que van estar fins fa quatre dies a la presó o ja no diguem els exiliats/fugits, al vostre gust, que romanen en aquella *heterotopia* de Brusselles on Foucault hi suciria pa.

@carles_claret

Si tot això provoca esgarripança no menys ho fa adonar-se, quatre anys després, de la poca consciència existent per part del processisme que l'anomenat *xoc de trens* s'anava a produir no pas en un estat exempt de conflictes territorials, sinó en un estat on, sense anar més lluny, en els territoris de parla basca –allò que uns coneixem com Comunidad Autónoma Vasca i Comunidad Foral de Navarra i altres com Euskal Herria– s'ha manifestat un conflicte atàvic que, almenys, en els darrers dos-cents anys, ha provocat fins a tres guerres carlistes i l'encara flamejant enfrontament entre ETA i l'Estat espanyol. Quan faltin dinou dies exactes perquè es compleixin els deu anys del cessament de l'alto foc d'ETA, si alguna cosa també s'ha pogut veure, mal faci a alguns *ineptòcrates* constitucionalistes, és que era totalment fals que en absència de violència l'estat estava disposat a abordar i a parlar sobre qualsevol qüestió, inclosa la del dret de l'autodeterminació en territoris on no hi havia l'esmentada violència. Però també aquesta poca consciència estava sustentada en un *lirisme*, un *naïfisme* i innocència. Recordem allò de: «*ho tenim a tocar*», que va acabar per assolir uns nivells d'imbecilitat extrema. Poques vegades, per exemple, s'havia abordat a Catalunya, amb honrades excepcions de dirigents i militants independentistes catalans que ho havien patit en la pròpia pell, el tema de la ignominiosa tortura perpetrada per les FSE. A diferència del que sí passava al País Basc i Navarra, a casa nostra amb això de la tortura s'hi passava massa de puntetes. Fins i tot, no caldria sinó, hi havia qui la justificava com a instrument policial en la lluita contra el terrorisme, encara que comportés víctimes col·laterals. En aquest quart aniversari de l'1 d'octubre i perquè uns i altres ens adonem una mica més i prenguem consciència de la naturalesa de l'Estat espanyol, us convido a veure el documental *Non dago Mikel* (*On és Mikel?*), sobre la desaparició i mort del conductor d'autobusos navarrès Mikel Zabalza, el 1985. Dirigit per Miguel Ángel Llamas i Amaia Merino, aquest documental dissectiona la naturalesa de l'estat. No pas en va Friedrich Nietzsche ja ens havia dit allò de: l'estat es com s'anomena al més fred de tots els monstres freds. És fred fins i tot quan menteix; i aquesta és la mentida que surt de la seva boca: «Jo, l'estat, soc el poble».

Alan León

Les mans i un martell per erigir els somnis

L'Alan León és un noi nascut a Monistrol de Montserrat que sent amor pel treball manual. Li agrada veure com els dibuixos intangibles d'uns plànols prenen forma, a mesura que modela els materials més nobles. El seu impuls per construir el porta a destruir molts dels mites que envolten els joves i la seva relació amb els oficis tradicionals. L'Alan, als seus dinou anys, s'encamina cap al sector de la construcció.

«El de paleta és un ofici que, més que força, implica molta precisió a l'hora d'utilitzar les eines», explica en un bar del costat de l'empresa manresana Obra Llar, on fa les pràctiques. Quan parla de la seva feina, els seus ulls foscos s'il·luminen. «El que més em fascina és veure el procés d'una obra des de l'inici fins a la fi», destaca, conscient que amb les pròpies mans i un bon martell es poden erigir els somnis.

Durant l'etapa estudiantil, va trobar a faltar espais que potenciessin el seu talent constructor. «En la majoria de matèries era un mal estudiant i, en arribar als setze anys, vaig posar-me a treballar, convençut que el món laboral m'obriria més portes», afirma. Ben aviat, va trobar feina com a cambrer en una cafeteria de Montserrat. «Aquella experiència em va donar confiança a l'hora de plantejar el meu futur», remarca.

L'arribada de la pandèmia, que va colpejar amb força la restauració, va motivar l'Alan a continuar formant-se per ampliar les seves possibilitats laborals. Amb l'empenta que li va donar una orientadora, va decidir estudiar el cicle formatiu de grau mitjà d'obres a l'institut Castellet. «La família també em va animar a apuntar-me a uns estudis que em permeten accedir en un ofici amb falta de professionals qualificats», subratlla.

En arribar a l'aula, va conèixer altres companys amb inquietuds similars i, de seguida, es va sentir atret pels coneixements. «Fins aleshores havia dedicat més temps als amics i a la vida de carrer, però el nou món que estava descobrint captava el meu interès per complet», relata. Les sessions teòriques i pràctiques van introduir-lo en un univers que es va revelar del tot quan va posar el peu en una empresa de construcció.

Allà es va empeltar de les regles que regeixen una professió en què «es respira molt esperit d'equip». L'aprenent assegura que, durant les primeres setmanes, la resta de treballadors van tenir paciència a l'hora d'ensenyar-li els secrets d'un ofici «que s'aprèn a foc lent». I és precisament aquest treball de formiga, tot col·locant una peça damunt de l'altra que donen lloc a grans construccions, el que més captava l'Alan.

A punt de graduar-se, celebra que té una plaça reservada a l'empresa i, alhora, assenyala que el seu objectiu és guanyar-se el pa «a partir d'obres petites, assolibles per a la meva constitució menuda». Però els somnis més grans tenen cabuda fins i tot en els cossos més petits. El seu somni és construir, des de zero i amb l'ajuda del seu padastre, que és finestrer, una llar enmig del camp on viure feliç.

La Plataforma de la Gent Gran és crítica amb les institucions

Manifestació que denuncia el «nyap urbanístic» de l'Ajuntament al jardí de la residència pública de la Font dels Capellans, 28 de juny de 2021.

El 25 de maig de 2017 es va engegar la Plataforma en Defensa de les Pensions Públiques i els Drets de la Gent Gran, formada per associacions de veïns, casals, sindicats, coordinadora de jubilats i pensionistes, amb la Marea Pensionista. Junts fan sentir la seva veu en manifestacions, concentracions, assemblees, xerrades per defensar unes pensions dignes i la gent gran davant dels abusos de la banca, però també el jardí de la residència de la Font dels Capellans o una residència pública al Xup.

Jordi Sardans Farràs

Redacció

Fotos: arxiu Víctor Feliu

La Plataforma en Defensa de les Pensions Públiques i els Drets de la Gent Gran es funda el 25 de maig de 2017, segons explica Enric Martí, representant de Marea Pensionista, amb la Federació d'Associacions de Veïns de Manresa, l'Associació de Veïns i Gent Gran del barri de la Sagrada Família, CCOO, UGT, l'Associació Amics de la Gent Gran de Manresa, l'Associació de Gent Gran de la Balconada, Viure i Conviure, la Coordinadora de Jubilats i Pensionistes de Manresa, l'Associació de veïns Mion Puigberenguer-Poal, el Casal de la Gent Gran de Manresa i el Casal Nostra Llar de Valldaura. El 2019 modifica la composició, tal com explica Víctor Feliu en requadre a part.

Defensa de les Pensions Públiques

La Plataforma sorgeix amb uns objectius clars: la defensa del sistema públic de pensions, que s'ha consolidat com el principal eix vertebrador de l'Estat de Benestar i és la més important font

Rosa Maria Ortega:
«En ser un tema complex i d'enfrontament als poderosos bancs ens vam aliar amb el Consell Comarcal, perquè així farem més força»

d'ingressos per a 9 milions de pensionistes i jubilats a l'Estat. Les pensions públiques són un element fonamental per equilibrar els pressupostos de les

famílies afectades per la precarietat laboral, l'atur i la desprotecció social. «La sostenibilitat del sistema públic de pensions es troba avui amenaçada a conseqüència de l'augment de l'atur i de les polítiques econòmiques d'austeritat imposades pels governs amb l'excusa de lluita contra la crisi», diu Martí. Des de la Plataforma activen campanyes d'explicació i mobilització «que sumin els esforços dels ciutadans actius i pensionistes per canviar les polítiques que ens han portat a l'actual situació».

El segon gran objectiu és la defensa dels drets de la gent gran, ja que la crisi econòmica ha incidit negativament en la seva qualitat de vida, amb la pèrdua del poder adquisitiu de les pensions, que s'han convertit en un factor necessari per a moltes famílies. Les mal anomenades polítiques d'austeritat han incidit en una reducció dels nivells de

17 de març de 2018. Manifestació «per unes pensions dignes» al seu pas pel carrer del Born

Envelliment a Manresa

La taxa d'envelliment a Manresa és de les més altes de Catalunya i de l'Estat. El percentatge de persones de 65 anys i més és del 19,99%. És un percentatge alt, tenint en compte la mitjana de Catalunya, que és del 18,96%. El Bages encara té un percentatge més elevat de persones amb 65 anys i més, un 20,14%, que s'explica pels nombrosos pobles petits que han vist marxar la població jove. Manresa tenia 78.245 habitants i el Bages 180.575, el 31 de desembre de 2020, segons l'IDESCAT. Manresa té una població envellida, que se centra en les franges d'edat d'entre els 60 i els 79 anys (74%) i compta amb una important població sobreenvellida (per sobre de 80 anys) que suposa el 26,1% de la població gran. Per gènere, les dones grans representen el 56,9%, i els homes el 43,1%. Al Bages, la població de 60 anys i més el 31 de desembre de 2020 segons l'IDESCAT era de 47.362 persones, 26,23% del total. L'índex de dependència global a Manresa és de 57,2 que indica que per cada 100 persones de població activa, n'hi ha 57 de població no activa. Aquest índex és superior al del Bages, que és de 55,9.

Pel que fa a places residencials Manresa en disposa de 215 assistides públiques, i 197 assistides privades, sumant un total de 412. També cal comptar amb 151 places residencials privades amb prestació vinculada.

prestació dels serveis públics. Per això, diu Martí, «treballarem per millorar la disponibilitat i la qualitat dels serveis públics relacionats amb les necessitats quotidianes de les persones grans, especialment en l'accés als serveis socials i sanitaris, l'enfortiment de les polítiques d'atenció a la dependència, l'eradicació de la violència i la discriminació contra la gent gran, la provisió d'entorns urbans favorables i la participació política efectiva». Per assolir-ho, utilitzen com a eines de treball xerrades i col·loquis, les associacions de veïns dels barris i entitats culturals de Manresa i comarca, per corregir la propaganda del govern de l'Estat i les entitats financeres i organitzacions empresarials, «que ens volen fer creure que la sostenibilitat de les pensions és inviable, i això és una falsedat que cal desmuntar amb arguments sòlids».

Amb concentracions i manifestacions ciutadanes pels carrers, posen de manifest «que cal denunciar l'actitud del govern que amb les reformes de les pensions i la precarització dels recursos de la seguretat social vol fer-nos creure que cal anar a la privatització del sistema». Defensen que cal «denunciar aquesta pressió que estan exercint polítics, empresaris financers i alts executius de l'administració, que aprofitant la servitud d'alguns mitjans de comunicació, contaminen amb mitges veritats i falsedats, piconant com una gota malaia sobre la població». Al llarg del 2017, 2018 i 2019 es van organitzar xerrades, concentracions a l'INSS i manifestacions. Des del 2019 es va consolidar una assemblea permanent, els dilluns a la plaça Major, d'una durada de 30 minuts, fins a primers de març del 2020, en què es van interrompre per la pandèmia. El setembre del 2021 s'han reprès les assemblees. De fet al llarg de la pandèmia s'han fet reunions en línia i entre altres temes, també s'ha demanat la celebració d'un referèndum per resoldre l'afectació i la retallada dels jardins de la Residència de la Font dels Capellans. Amb la nova etapa de post pandèmia, se'ls ha girat molta feina, «en defensa de les pensions i dels drets de la gent gran de Manresa», conclou Martí.

Participació a la manifestació del 8 de març 2020 a la plaça Bonavista, davant del BBVA, el dia Internacional de la Dona

La deshumanització del servei bancari

El més de gener de 2021, la Plataforma va presentar una moció a l'Ajuntament sobre la banca, aprovada per tots els grups municipals. Per unanimitat es van comprometre a fer gestions amb les entitats bancàries, el Parlament de Catalunya, el Congrés dels Diputats i el Síndic de Greuges i el Defensor del Poble. En les diverses reunions periòdiques «hem demanat les gestions fetes i hem vist que no n'han fet cap», afirma Victor Feliu, membre del Consell Municipal de la Gent Gran i del Consell Comarcal del mateix àmbit.

Fonts municipals asseguren que van tramitar mitjançant el secretari l'enviament a Madrid de l'acord de Ple. Després de més de mig any, la regidora de Gent Gran, Rosa Maria Ortega, afirma que «en ser un tema complex i d'enfrontament als poderosos bancs ens

vam aliar amb el Consell Comarcal, perquè així farem més força». També van obrir una recollida d'adhesions. La moció es va aprovar en el consell polític i «els bancs estan prenent nota de la situació, producte d'una demanda ciutadana».

El 27 de maig, es van reunir directius de CaixaBank (tres representants de Relacions Institucionals i d'Atenció al Client) amb la Plataforma i la Coordinadora de Jubilats per parlar de les queixes rebudes, essencialment pel deteriorament i la deshumanització del servei bancari, de cara a la gent gran. En relació a les denúncies, els representants de la Caixa van aportar un gestor al client per fer d'intermediari. Gràcies a un conveni amb la Diputació, es van col·locar caixers automàtics en pobles on no n'hi havia i s'ha creat el Consultor Sènior per anar resolent els problemes que vagin

sorgint. Des de la Caixa es van oferir, als ajuntaments que els ho demanin, a explicar-los els canvis i la instal·lació dels nous caixers. En aquests moments, hi ha 71 entitats de gent gran, casals, associacions, consells, sindicats i ajuntaments de la comarca que s'han adherit a la moció. A partir d'octubre, «ens reunirem amb els responsables dels bancs, la delegada del govern, la consellera comarcal i jo, per posar fil a l'agulla», diu Ortega.

Residències

El maig del 2021 i segons el Registre d'Entitats, Serveis i Establiments de Serveis Socials (RESES) de la Generalitat de Catalunya, a la comarca del Bages hi havia 1.628 places residencials i 512 de centres de dia, distribuïts per bona part dels municipis del Bages, amb una gran concentració a Manresa, amb 404 places de residència i 181 de centres de dia. L'única re-

Una de les concentracions dels dilluns davant l'Ajuntament de Manresa

sidència pública és la de la Font dels Capellans, amb 59 places concertades. Algunes de les existents tenen unes poques places concertades, però costen una mitjana de 2.000 euros al mes, amb una llista d'espera de dos anys, que hores d'ara és d'un mes a les places públiques de Manresa. Segons el grau de dependència, es poden aconseguir les Prestacions Econòmiques Vinculades al Servei, de la Generalitat, pel que fa als serveis d'atenció domiciliària, centres de dia o residencials. Tot això en un context d'augment de l'esperança de vida per millora de la qualitat que fa que s'incrementi l'envelliment de la població.

Afectació de la Residència de la Font dels Capellans

La Residència Assistida Font dels Capellans la va construir l'any 1987 la Generalitat de Catalunya. El Pla General de 1997 preveia les connexions amb la Font dels Capellans i del conjunt del solar residencial, però es va modificar amb la revisió del 2007. El 2008 es va incorporar la delimitació de l'Àrea Residencial Estratègica (ARE) del sector est de la ciutat. Assumint les reivindicacions de les entitats veïnals, l'any 2014, la Generalitat i l'Ajuntament

van prendre el compromís d'executar conjuntament l'obra de l'avinguda dels Països Catalans i el seu entorn, per tal de millorar la mobilitat de la zona. La nova ordenació dels vials es va incorporar a la revisió del Pla d'Ordenació Urbanística de Manresa (POUM), que es va aprovar definitivament el 2017. Així ho explica David Aaron López Martí, regidor delegat d'Urbanisme i Mobilitat: «Es revisa el Pla General i s'incorporen els planejaments anteriors com els ARE del 2008. Aquests canvis consisteixen en el replantejament de l'estructura viària de la Font i la seva relació amb el Guix. Entre d'altres ordenacions s'hi estableix que el carrer Granollers tindrà el traçat recte. En la Memòria del 2007 ja es deia que s'afectaria la residència. Des que es va fer aquella planificació fins que es porta a terme passen uns anys i canvien els protagonistes de les operacions. Quan arrenca el projecte de l'avinguda dels Països Catalans ja incorpora la continuïtat del carrer Granollers a banda i banda de la nova avinguda». «El projecte», afirma el regidor, «mai no s'ha amagat, es va exposar i es va presentar a la residència, però no es va visualitzar». Es va fer un acte de presentació d'inici de les obres amb la

presència del conseller de la Generalitat, Damià Calvet.

La titularitat de la Residència és de la Generalitat i, quan es va fer l'exposició pública, Víctor Feliu explica que «no es va comunicar expressament a ningú, ni tan sols ho sabien els dirigents del Casal de la Gent Gran de la Font dels Capellans, 500 associats que tenen la seu a l'interior de l'edifici.» Feliu afirma que si ho haguessin sabut amb antelació, «ho hauríem impugnat i hauríem presentat al·legacions». L'octubre del 2020 s'inicien les obres a l'avinguda dels Països Catalans, que enllaçarà el Guix-Cots-Pujada Roja, Font dels Capellans i Sagrada Família, que malgrat la proximitat no estaven ben connectats entre ells, i descongestionarà el trànsit de la carretera de Vic, a l'alçada de la rotonda de Prat de la Riba. Però aquesta avinguda crea un problema perquè afecta el jardí de la Residència de la Font. La Plataforma diu que s'assabenta del problema el mes de desembre i López reconeix que tots alhora van descobrir que el projecte tenia una mancança: «la intervenció a l'avinguda dels Països Catalans i el seu entorn va deixar al descobert que no s'havien avaluat prou l'impacte de la

prolongació del carrer Granollers i els efectes sobre la residència de la Font dels Capellans».

Confrontació

Quan es planten les estakes tothom s'alarma. López fa autocrítica i reconeix que genera molt malestar: «Hi ha un error, ens hem equivocat». «Som persones sensibles, que ens hem mogut molt intentant resoldre problemes i millorant. No hi ha cap maldat ni vam intentar col·locar unes estakes per veure si no se'n donaven. Algunes percepcions davant de cada moviment nostre han estat d'una oposició sistemàtica». Des de l'Ajuntament, «ens hem proposat buscar-hi solucions i reconduir-ho, d'altres no s'han mogut». Van aturar les obres per intentar entendre què havia passat. Van estudiar els efectes i «recuperar els antecedents perquè l'operació es va planificar al llarg dels anys». El regidor hi insisteix: «Hi havia una afectació a la residència i el projecte es va adaptar sense incorporar les mesures per resoldre-la, però tenim una solució i la venim a explicar. Segurament s'hauria entès molt millor si s'hagués explicat abans».

Per al regidor, «la millor solució per a la ciutat és que la trama urbana sigui la més coherent, que relligui els barris i que faci que els espais públics que apareguin millorin en general totes les seves dotacions». Des del punt de vista de l'interès general de la ciutat és que l'avinguda dels Països Catalans i el carrer Granollers estructurin d'una manera molt més clara els barris i els espais de sòl públic per a la residència i l'institut Guillem Catà. Les zones verdes que queden ordenades amb la nova disposició són les millors per al futur de la ciutat, afirma. Tot i que reconeix que «trigarem a veure-ho tot acabat». Ramon Roura, president del Casal d'avis de la Font, diu que «l'Ajuntament a finals de desembre surt amb un nou projecte. Fan una permuta de terrenys amb un particular. L'alcalde Aloy ens va dir que la gent no anaven a una part del jardí, però nosaltres insistim que tot ell forma part del pulmó verd de l'entorn de la residència». López apunta, però, que «la reivindicació per la millora del pati no hi era».

La Plataforma amb l'alcalde Valentí Junyent per entregar-li les reivindicacions, el dia 25 de juny de 2019. D'esquerra a dreta: Joaquim Vizcaino, Josep Fuentes, Manolo Ramos, Juliana Casero, Valentí Junyent, Víctor Feliu, Marina Hosta, Lucas Vega i Mercè Soldevila

La solució que defensa l'Ajuntament és aprofitar l'obra de l'avinguda dels Països Catalans per condicionar la totalitat del pati i configurar el jardí d'una altra manera, amb un pressupost de 180.000 euros, dels quals 60% provenen de Territori de la Generalitat i el 40% de l'Ajuntament segons conveni. Volen que sigui accessible, amb nou enjardinament, zones d'estada, camins amb itineraris amb seguretat i acompanyament. Es farà simultàniament amb les obres de l'avinguda. L'afectació del carrer Granollers vindrà acompanyada de la compensació. «Tothom hi surt guanyant, però ara ho estem construint a contrapeu. Vist amb distància és una bona solució per a la ciutat». Fora de l'àmbit de la residència, «aprofitem la modificació del projecte per incorporar un condicionament d'espais lliures per a futures zones verdes i a l'altra banda del carrer Granollers habilitem una esplanada per a un gran aparcament provisional». Això contradiu la versió de Ramon Roura, en el sentit que «els cotxes arribaran més a prop de la residència». López entén que a la residència li donarà un respir perquè quedarà protegida per unes voreres molt àmplies i enjardinades,

però la valoració de la Plataforma és molt diferent, ja que considera que «és un nyap i perdem el jardí actual i guanyem dues puntes inservibles pel seu desnivell». Mariona Homs, regidora d'Acció i Inclusió Social, intenta posar pau entre dos sectors enfrontats i reconeix que «gràcies a les reivindicacions de la Plataforma, el servei d'Urbanisme es trenca les banyes per buscar solucions. En el fons és una lluita compartida, amb la finalitat que el pati sigui millor».

Mobilitzacions

Les mobilitzacions de la Plataforma van començar el desembre de 2020 quan els residents van veure que alguns treballadors clavaven estakes dins del jardí. Poc abans havien tingut una primera i curta reunió a l'Ajuntament, que no els va aportar la informació que esperaven, on van participar les regidores Mariona Homs, d'Acció i Inclusió Social; Rosa Maria Ortega, de la Gent Gran; l'alcalde Marc Aloy, el tècnic Ricard Torres; Víctor Feliu, en representació de la Plataforma, Ramon Roura, president del Casal d'Avis de la Font dels Capellans, i la directora del centre Anna Valverde, que depèn

Pancarta realitzada conjuntament pel Casal de la Gent Gran de la Font dels Capellans i l'Associació de Veïns del barri. Gener 2021

de l'empresa que gestiona la residència, en aquest cas la cooperativa Suara, que va guanyar el concurs per a un període de deu anys. Fins l'any passat ho havia gestionat la multinacional Eulen. Segons s'explica a la seva web, Suara gestiona també dues llars d'infants de l'Ajuntament de Manresa: la Llum, del barri de la Mion, i la de Bressolvent, de Bufalvent. Ramon Roura, president del Casal d'Avis de la Font dels Capellans i algun membre de la Plataforma van insinuar que hi havia un conflicte d'interessos. Maite Montroi, de l'Oficina de Comunicació del Departament de Treball i Afers Socials de la Generalitat de Catalunya, ho nega rotundament i explica que efectivament, «a Manresa hi ha una residència assistida de gent gran de titularitat pública, però gestionada per la cooperativa Suara. Aquesta és una entitat molt gran, molt important en el sector social i per això segurament coincideix que gestiona altres recursos a Catalunya. Però el concurs d'adjudicació d'aquest centre no té res a veure amb altres serveis.

Les llars d'infants ni tan sols depenen del Departament de Drets Socials, res a veure». Alhora vol aclarir que «el fet que hi hagi només un centre de titularitat pública no vol dir que només les places d'aquest centre siguin públiques. Allà on l'administració pública no hi arriba amb centres propis, hi ha la possibilitat de concertar places per convertir-les en públiques; és a dir, són places públiques a tots els efectes per als seus beneficiaris, pagades amb diner públic, però estan en centres d'iniciativa social (és a dir, gestionats per entitats sense ànim de lucre) o mercantil (100% privades).»

El febrer d'enguany, Ramon Roura, va intervenir a ple municipal per demanar un nou estudi, la congelació de les obres i, si no hi ha acord, la celebració d'una consulta ciutadana perquè cadascuna de les parts poguessin explicar les seves propostes i la gent decidís lliurement. El 26 de juliol van presentar una instància demanant la convocatòria d'un referèndum. López entén que

hi hagi gent que pot estar en desacord, però no convertir-ho en una dinàmica destructiva. «Crec que no hi haurà un referèndum». L'equip de govern va presentar una proposta de substitució de moció; la redactada per la Plataforma, tenia el suport del PSC, Fem Manresa i Ciutadans. Per a Mariona Homs, «la moció es va pactar i nosaltres anem complint els acords per mandat d'un Ple que ens obliga a fer unes actuacions. No està bé canviar les regles del joc cada vegada perquè s'allarga un procés». Reconeix, però, que «cal destinar més esforços a explicar-nos millor».

Sense acord

L'arquitecte i Cap del Servei d'Urbanisme Ricard Torres Montagut, en les conclusions de l'informe urbanístic «Modificació Puntual del POUM per alterar el traçat actual del carrer Granollers en la connexió amb l'avinguda dels Països Catalans», de febrer/maig de 2021, assenyalen que «la continuïtat del carrer Granollers amb el traçat ara vigent, respon a l'objectiu de donar co-

Conferència de la diputada al Congrés i membre de la comissió del Pacte de Toledo, Aina Vidal (En Comú Podem). Sala d'actes del Montepio de Conductors, el 5 de març de 2019

herència a l'estructura viària i a la dels sistemes públics de futur. Es considera que es millora l'accessibilitat a l'entorn de la residència i d'aquesta amb el barri». Des de la Plataforma afirmen que «l'oasi verd de la Residència quedarà totalment envoltat de cotxes, a part de carregar-se el jardí, que és la principal font de vida de la gent gran del Casal i la Residència». Val a dir que la tesi municipal compta amb el suport de la Generalitat, tant des de la Direcció General de Carreteres, que depèn del departament de Territori, com de la d'Afers Socials i Famílies, que depèn del departament de Benestar Social.

L'Ajuntament diu que, en la darrera proposta que van presentar, treballadors i familiars els van donar el vistiplau. Però, segons Rosa Roura, membre de la Junta del Casal de la Gent Gran, «han trucat els familiars i treballadors que els ha convingut». El seu germà Ramon, molt crític amb l'alcalde i regidors locals, recorda que «l'alcalde va dir a Canal Taronja que

familiars i residents estaven d'acord amb la nova proposta», i assegura que ha parlat amb nou familiars que tenen residents dins i afirmen que no en saben res, i que posteriorment van manifestar no estar-hi d'acord». La junta del Casal de la Gent Gran va deixar clar que no assistirien a cap reunió ni comissió, «perquè és irrenunciable el jardí que tenim». I des de la Plataforma tampoc no volen ser a la comissió de seguiment «per solidaritat amb ells, que són els afectats del dia a dia». «No és un enfrontament públic a favor i en contra, que sempre hem volgut evitar», afirma Feliu. Per al regidor López, «no senten que ni el Casal ni la Plataforma no tinguin interès en la comissió que debat el procés participatiu per generar un nou jardí a la residència».

Exhaurides les possibilitats, la Plataforma, el Casal de la Gent Gran i la Federació d'Associacions de Veïns s'han reunit telemàticament amb tècnics i polítics de l'Ajuntament i amb les parts implicades, per denunciar diversos co-

municats de premsa i fer visites in situ per donar a conèixer sobre el terreny el seu posicionament. Han fet manifestacions com la del juny de 2021, des de la plaça de la Pau de la Font dels Capellans fins a la porta de la Residència, on van llegir un manifest de rebuig al projecte municipal. Davant la congelació de la connexió que és motiu de polèmica, tant sí com no, el fet és que a l'octubre, l'Ajuntament té previst començar el nou carrer, ja que no pensen fer marxa enrere. Si tot plegat tira endavant, la Plataforma començarà una segona fase, en ser l'única residència pública de Manresa sense que la Generalitat hi hagi fet cap inversió interna. «Caldrà millorar la infraestructura perquè la gent resident tingui les condicions d'atenció que es mereixen. Lluitem pel benestar de la gent», afirma Feliu.

Clam per la Residència del Xup

L'Associació de Veïns del Barri del Xup reivindica la necessitat de construir la residència geriàtrica al barri. El col·

El punt de vista sindical

«Els pensionistes de CCOO ens hem implicat a la Plataforma en Defensa de les Pensions i dels Drets de la Gent Gran perquè és un bon instrument per defensar els nostres drets i condicions de vida», diu Josep Fuentes. Ell mateix remarca que el sindicat participa en les converses amb l'Ajuntament de Manresa per acordar un Pla d'Atenció a l'Envel·liment i la Dependència, «fruit d'una moció que vam impulsar al Ple Municipal el 2017 i que va obtenir el suport de tots els grups». Singularment proposa «definir la fundació Sant Andreu Salut com un instrument clau de les polítiques públiques d'atenció a l'envel·liment i la dependència a Manresa i al Bages. Potser ja és hora que reformi el seu patronat amb més presència pública per fer-lo més democràtic i representatiu». I tot i que considera que l'Ajuntament aposta pel Pla Estratègic, creu que la seva concreció s'està retardant massa. «Als responsables municipals els manca més decisió i agilitat».

Residències

També des de CCOO, Josep Ramon Mora defensa el paper de la Plataforma: «El dèficit de serveis assistencials a la gent gran de Manresa no és pas una invenció nostra sinó el resultat d'una diagnosi realitzada en la legislatura anterior que els quantificava». Segons Mora, aquest estudi xifrava unes cobertures adequades en el doble de la dotació actual per al servei domiciliari i, també, que «farien falta més de 200 places públiques de residència». Mentrestant és la iniciativa privada la que impulsa tot un conjunt de projectes «que pretenen convertir en negoci allò que és una necessitat social –diu Mora. I lamenta que les administracions «no hagin estat capaces d'articular una política pública digna d'aquest nom, especialment en referència als serveis residencials que depenen de la Generalitat. Això fa que les famílies que els necessitin avui suportin llargues llistes d'espera per accedir a una plaça pública, i mentrestant pagar vora 1.800 o 2.000 euros mensuals per una plaça privada».

Els reptes

Mora és crític amb el govern municipal. Sap que la Generalitat és qui ha de cobrir el dèficit actual, «però l'Ajuntament, amb el seu alcalde al davant, ha de liderar-ne la reivindicació, juntament amb les entitats de la ciutat». En aquest escenari, apareix el compromís de la residència al Xup. «L'Ajuntament comptava que la Generalitat augmentaria unes 60 places la dotació de la ciutat i que trobaria un inversor privat que es fes càrrec de la construcció i gestió de l'equipament, però a hores d'ara no s'ha avançat en cap aspecte i això fa que l'alcalde hagi afirmat darrerament que el projecte està en quarantena. Aquesta actitud de l'equip de govern, fet i fet, supedita les polítiques públiques a les necessitats del mercat, quan hauria de ser a l'inrevés».

El model d'atenció

«Una altra qüestió és el model de residència –diu Fuentes– que entenem com la continuïtat de la pròpia llar, on la persona tingui la més gran llibertat de moviments i conservi les seves rutines». Certament, avui la majoria de persones grans volen quedar-se el major temps possible a casa seva i això reclama una bona oferta d'atenció domiciliària per tal d'arribar a més persones o per tal que, segons Fuentes, «les que la necessitin tinguin més temps d'atenció i també perquè es complementi amb més serveis. Les teleassistències, els menjars a domicili, la domòtica, el voluntariat de suport, els centres de dia... ». Finalment, a l'horitzó queden els pisos tutelats, uns equipaments a mig camí de l'atenció domiciliària i les residències. «Les iniciatives de caràcter privat que puguin sorgir tenen un cost elevat i caldria garantir l'accés a tothom. En aquest punt ens ha semblat que l'Ajuntament és sensible a la proposta». Mora també valora els serveis d'atenció a domicili, «que són els únics de competència municipal, i que han millorat al llarg d'aquesta legislatura. Amb tot, són insuficients i falta definir un model estratègic per al futur».

La perspectiva laboral

Qualsevol reivindicació sobre la vellesa no hauria d'oblidar que al costat de les condicions de vida cal millorar també les dels professionals que hi treballen. Mercè Soldevila i Cati Lorca són membres de la UJP, jubilats i pensionistes de la UGT, i totes dues han estat dècades treballant en residències. «Els sous de les gerontòlogues són del tot precaris –diu Soldevila– i no arriben ni a mil euros! I a sobre, la professió s'ha anat desvalorant socialment. Ha calgut una pandèmia per tal que tothom s'adoni del nostre paper a les residències».

El pas de totes dues per la residència de la Font dels Capellans les fa coincidir en la necessitat d'inversions «que durant molts anys no s'han fet, i que són imprescindibles per dignificar-la». Cati Lorca qüestiona el canvi de proveïdors que ha conegut. «Quan Eulen va rellevar la Fundació Sociosanitària del Bages a la Font, tot va començar a anar pitjor». Lorca també insisteix que la Generalitat, titular de l'única residència pública de la ciutat, no ha fet les inversions necessàries. I al capdavant totes dues parlen del jardí en disputa: «durant trenta anys no hi vaig veure ningú en aquella muntanyeta del pati –diu Soldevila– i ara sembla que aquest és el tema. I no, jo em penso que on s'ha de mirar més és a dintre: millorar l'atenció als avis i dignificar les treballadores». Lorca puntualitza: «I això no és només qüestió de sou, sinó també de formació o fins i tot la necessitat d'avançar l'edat de jubilació a la seixantena. Ara arribem als 65 baldades!».

lectiu considera que l'equipament és essencial per millorar la qualitat de vida de la gent gran de la zona i per aconseguir que puguin envellir en el seu entorn natural. Per aquest motiu, els veïns clamen per fer realitat una llar d'avis que l'Ajuntament es va comprometre a executar l'any 2019. La Plataforma va demanar a la Generalitat, que en té la competència, un increment de places públiques a Manresa mitjançant la construcció d'una residència en sòl municipal, gestionada per una entitat o empresa, de 90 places: 30 de privades i 60 de concertades. L'objectiu inicial del consistori era iniciar les obres de construcció al llarg d'aquest any. Però la pandèmia ha estroncat les previsions. «Els efectes econòmics del virus són innegables, però Manresa continua tenint un dèficit de places públiques en residències», exposa l'expresident de l'Associació de Veïns del Barri del Xup, Joaquín Vizcaíno, que ahora destaca el seu compromís a seguir lluitant «per un projecte de ciutat». «La pandèmia ha servit de justificació, com també passa amb la majoria d'incompliments, per part de l'Administració en general», argumenta Victor Feliu. Durant mesos, segons ell, «la manca de Govern de la Generalitat també va servir d'excusa per no tirar endavant el calendari que havien previst, per falta de subvencions». La regidora delegada d'Acció i Inclusió Social, Mariona Homs, en difereix i afirma que «des de l'Ajuntament, just abans de la pandèmia, vam encarregar un estudi arquitectònic i econòmic, que va fer l'empresa Sumar, que va ser lliurat a la regidoria el gener de 2020, tal i com deia el calendari».

«Arran del pèssim funcionament de les residències en l'inici de la pandèmia, moltes famílies han mostrat més endavant la seva desconfiança, de tal manera que hi ha residències amb places buides», conclou Feliu. Mariona Homs confirma que després de la covid, les places han disminuït un 20%, «tenim un dèficit estructural de places públiques, en un moment en què se n'estan construint 310 de privades i ja no teníem la competència que va anar a parar a Salut». El 4 de febrer de 2021 es va firmar un document entre l'Ajuntament i

Josep Ramon Mora i Josep Fuentes, jubilats de CCOO, i membres de la Plataforma (Foto Ramon F.)

Mercè Soldevila i Cati Lorca, jubilades d'UGT i ex treballadores de la Residència de la Font (Foto Ramon F.)

la Plataforma per dur a terme un calendari d'execucions, de tal manera que el mes de juliol ja s'havien d'haver iniciat les obres de la Residència del Xup, que estava previst posar-la en funcionament d'aquí a dos anys. Després de la pandèmia treure a licitació les places

privades era complicat i «temerari», segons Homs. La Conselleria de Drets Socials de la Generalitat va permetre augmentar les places públiques.

«Ens l'hem replantejat per què volem fer una residència al Xup, en uns mo-

ments de canvi de cultura perquè les persones envelleixen diferent i ja no tenim les mateixes necessitats», diu Homs, motiu pel qual l'alcalde, Marc Aloy, va afirmar que la residència «està en quarantena.» Vizcaino lamenta que, en els últims mesos, «l'Ajuntament no ha fet més que posar excuses a l'hora d'activar la residència» i insta el consistori a «aclarir» quines són les intencions reals de l'equip de govern. Homs, amb vint anys d'experiència en el treball residencial, admet que estan en un moment de reflexió profunda per tal de decidir què han de ser les residències en el futur i ho veu com una oportunitat per canviar de model. Quan ja s'acabava la cessió del terreny, si no en feien ús per uns fins socials, la família Farrés n'ha ampliat la cessió per deu anys més. «Això ens permet tenir més temps per triar la millor opció, el millor model i la millor manera de gestionar». Els membres de l'associació destaquen que la seva voluntat és que la residència sigui pública al 100%, per evitar sotmetre-la en mans d'empreses privades. «D'aquesta manera, la nova llar d'avis no només donaria servei als veïns del barri sinó també a la resta de la ciutat, seria un model de residència exemplar, que batejaríem amb el nom de l'estimat Lluís Companys», subratlla l'expresident del Xup.

Homs confessa que li agradaria poder construir la residència al Xup, un cop la pandèmia n'ha posat en crisi el model, «de moment ens hem compromès a desplaçar-nos allà per poder oferir-los tots els serveis». Comenta que les residències «s'assemblaran més a centres sociosanitaris o institucions especialitzades en Salut Mental, mentre que les persones demanen cada cop més serveis d'ajuda a domicili, on hem superat la petició de la Plataforma, que ens demanava augmentar 8.000 hores amb tres anys i en tindrem 18.000. Les places de residència cada vegada costa més d'omplir-les i fins i tot hem vist que hi ha persones que se'n van dels centres per tornar a casa». Homs és contundent: «Les residències 100% públiques actualment a Catalunya no existeixen perquè la Generalitat les fa gestionar per tercers i els equipaments que es fan des dels ajuntaments són mixtos». Amb

Història de la Plataforma

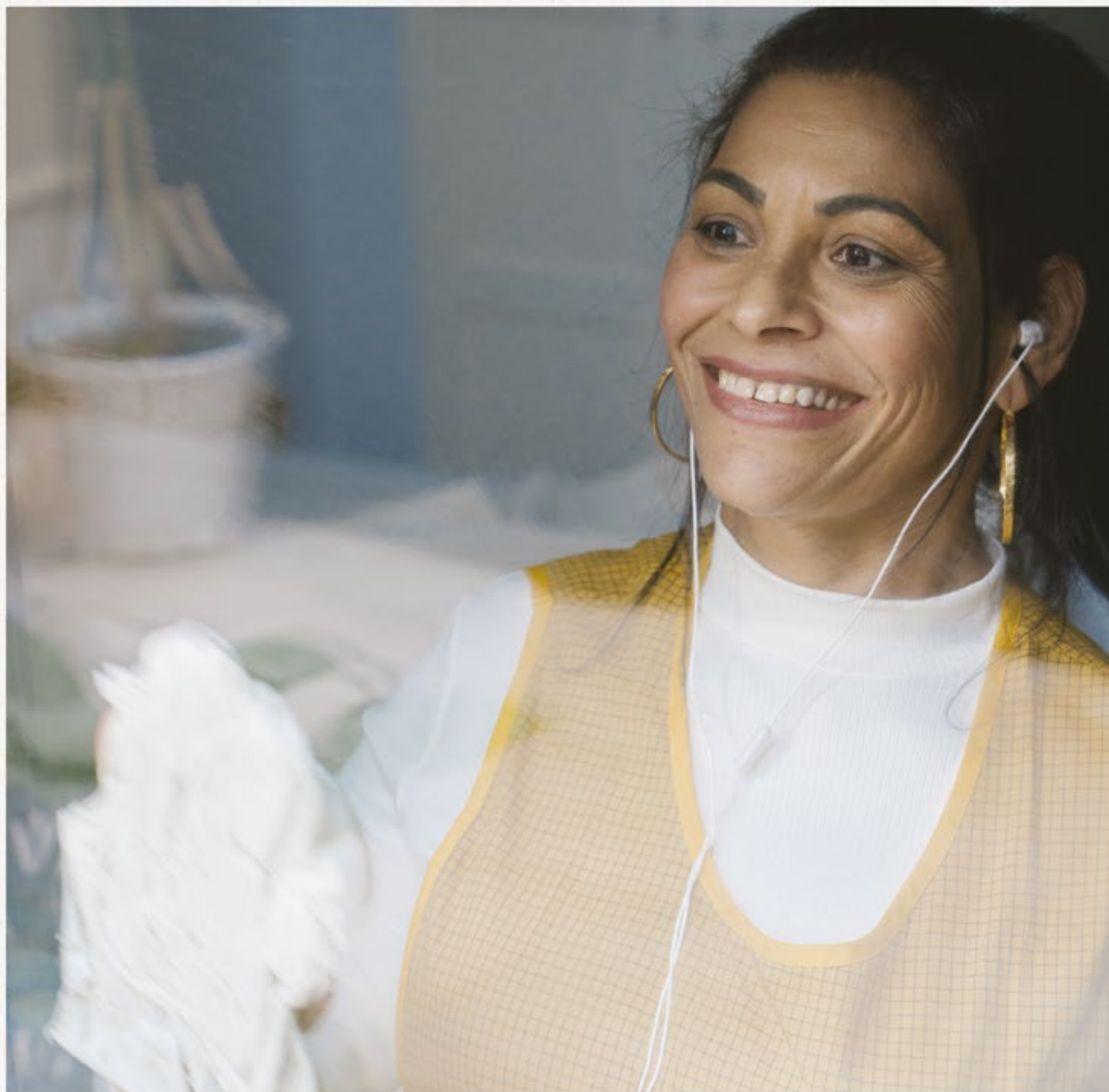
L'any 2017, quan arreu de l'Estat s'iniciaven les mobilitzacions dels jubilats i jubilades per defensar el sistema públic de les pensions i reclamar unes pensions dignes, a Manresa diverses entitats veïnals i organitzacions socials van acordar afegir-nos-hi i constituir una «Plataforma». A diferència d'altres organitzacions de jubilats de l'Estat que concreten la seva reivindicació en la millora de les pensions públiques, les entitats manresanes van decidir treballar des d'un àmbit social més ampli. Amb aquesta finalitat van constituir la «Plataforma en Defensa de les Pensions Públiques i els Drets de la Gent Gran». Així, doncs, la nostra activitat reivindicativa va més enllà de defensar unes pensions justes i, per tant, també treballem per millorar la qualitat de vida de les persones grans, amb l'objectiu d'aconseguir un envelliment digne. La Plataforma està oberta a tothom qui desitgi participar-hi. L'equip de coordinació el formen la Coordinadora de Jubilats i Pensionistes, l'Associació de Gent Gran de la Balconada, la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes, la Marea Pensionista i els sindicats CCOO. i UGT.

Inicialment ens trobàvem setmanalment, els dilluns al matí des de les 11 fins a les 11.30, a la plaça Major de Manresa davant l'Ajuntament. Ara, a causa de la situació provocada per la pandèmia, les trobades són més espaiades en el temps. Cal assenyalar que a les concentracions ens trobem regularment de 50 a 70 persones. Durant els trenta minuts de la concentració exposem i debatem col·lectivament els temes que afecten essencialment les persones grans, sense oblidar altres col·lectius. Anàlitzem l'actualitat de les pensions, les propostes del govern central i també altres qüestions d'àmbit local. Sense pretendre fer triomfalismes, cal reconèixer que el treball que s'està fent des de la Plataforma cal considerar-lo molt positiu. Algunes de les nostres reclamacions depenen del govern central però n'hi ha d'altres que corresponen a altres administracions més properes com són la Generalitat i l'Ajuntament de Manresa. Fins al dia d'avui han estat un mesos d'intens treball. Hem fet xerrades als barris de Manresa; hem organitzat conferències/col·loqui amb la diputada al Congrés Aina Vidal, membre de la comissió del Pacte de Toledo, i amb Domiciano Sandoval, portaveu de Marea Pensionista; periòdicament ens reunim amb l'Ajuntament; hem convocat manifestacions diverses; fem difusió de les nostres inquietuds a través dels mitjans de comunicació, etc. Actualment les mobilitzacions es concentren en el rebuig al deficient servei bancari, en la denuncia del nyap urbanístic que destroua el jardí de la residència geriàtrica de la Font dels Capellans i en la reivindicació d'una nova residència pública al barri del Xup. S'ha fet molta feina, però encara en queda molta per fer!

Victor Feliu i Ferrer

tot, Vizcaino referma que la «residència pública és una necessitat bàsica per aquelles persones grans amb pocs recursos i per fer del Xup un indret més agradable on viure». «Treballaré fins al final perquè les inversions del consistori també arribin al nostre barri», diu.

Feliu insisteix que «com que no surten els números, la Generalitat ha optat per concertar les places que tenen vacants, de manera que ja no haurà de fer la inversió prevista». I avisa: «Els fets són tossuts, la necessitat hi és i s'anirà incrementant amb el temps».

Obvietat núm. 06

Tens dret a
treballar amb
contracte.

Totes les persones tenim dret a una feina digna, regulada i segura, sigui quina sigui la nostra professió, origen, gènere, edat, religió, capacitats o orientació sexual.

Jacopo Fabiani

Itàlia

Marta Cárdenas

«Per a mi, viure a Manresa és tornar a assaborir l'essència de la meva mare terra, però amb l'esperit d'aventura i de viatjar»

Tinc 34 anys i soc italià, de Grosseto, una ciutat de la Toscana, a prop de la costa, de 81.000 habitants. Vaig estudiar enginyeria informàtica i treballar en una empresa de logística a Dinamarca, però a causa de la situació generada per la covid m'ha sorgit l'oportunitat de venir a viure a Manresa amb la meua parella, a la vegada que continuava teletreballant per a l'empresa danesa. Venir a viure en aquest país ha estat sempre un dels meus somnis i soc molt feliç de poder-lo complir vivint a Manresa.

He viscut set anys a Copenhaguen, on la cultura és molt diferent i el clima molt dur a l'hivern. Fa molt fred i és molt fosc! Viure a Manresa és tornar a tot allò que més familiar. Aquí he trobat un bon clima i una cultura molt més *italiana*. Per exemple, la qualitat dels plats tradicionals, la dieta mediterrània, l'espontaneïtat de la gent, l'activitat al voltant de la natura, el luxe de viure entre el mar i la muntanya sense llargs viatges... i tants altres! Per a mi, viure a Manresa és tornar a assaborir l'essència de la meua mare terra, però amb l'esperit d'aventura, de viatjar i viure en un país estranger.

Manresa em recorda molt Grosseto: No hi ha el caos d'una gran metròpoli i els dies poden ser tranquils. I si vull un dia més mogut, Barcelona és només a una hora amb cotxe o tren, una altra característica que m'enriqueix de viure aquí. Com que soc italià tinc la sort de poder entendre el castellà molt fàcilment. Però no l'he utilitzat tant com m'esperava. A més, encara que molta gent està disposada a parlar-me en castellà o anglès, encara necessito una mica de temps per sentir-me còmode i lleuger parlant el castellà. Però tot just acabo d'arribar! El meu pròxim objectiu: aprendre la llengua catalana!

He tingut la sort que de seguida m'he sentit molt acompanyat per la gent de Manresa, sempre m'he trobat persones molt obertes i contentes de conèixer-me. Els amics i els familiars de la meua parella m'han fet sentir com a casa de seguida i, cregueu-me, això no és sempre fàcil de trobar! El lloc que m'atrau més de Manresa és el centre històric. Els caps de setmana m'agrada prendre un vermut en alguna plaça assolellada. També m'agrada molt tota la natura que envolta la ciutat. Especialment la serralada de Montserrat, que és única en el món! Abans de la covid, vaig viure el Correfoc i em va sorprendre molt! Puc dir orgullós que vaig participar-hi sense cremar-me ni fer-me mal! Quin espectacle!

Fa molt poc que he arribat, així que tinc moltes ganes de continuar aprenent i descobrint el cor de Catalunya!

ca non ge

RESTAURANT

NOVA PROPOSTA GASTRONÒMICA

RESERVES
938 725 658
canonge.cat

Segueix-nos!

Passatge Canonge Montanyà, 2 - Manresa

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA MONTSERRAT

SLC Manresa – SCC Bages · Passeig de Pere III, 68
Tel. 93 872 17 07 · manresa@cpnl.cat
www.facebook.com/SLCdeManresa

Vols formar part d'una parella lingüística? Apunta't al Voluntariat per la llengua!

El Voluntariat per la llengua (VxL) és un programa que consisteix a formar parelles lingüístiques compostes per un voluntari, que parla català fluidament, i un aprenent, que en té coneixements bàsics i vol adquirir fluïdesa.

El VxL ofereix dues modalitats: presencial (les parelles han d'assistir al lloc de trobada que hagin acordat) i virtual (les parelles fan les trobades per mitjà de videoconferència o videotrucada, amb plataformes com ara Skype, Zoom, Whatsapp, etc.).

En aquests moments el VxL prioritza les inscripcions per a la modalitat virtual i la formació de parelles lingüístiques entre persones que vulguin fer les trobades a través de videotrucada.

Amb l'objectiu de donar resposta a la demanda d'inscrits, cal la participació de voluntaris que vulguin dedicar una hora a la setmana a

fer l'activitat. A part d'ajudar una altra persona a perdre la por i la vergonya de parlar la nostra llengua, el VxL també és una bona oportunitat per conèixer persones d'arreu del món i les seves cultures.

Per a més informació podeu escriure un correu electrònic a vxl@cpnl.cat centrar al portal vxl.cat.

El Voluntariat per la llengua (VxL), que ja ha format més de 150.000 parelles des de la creació el 2003, és un programa impulsat per la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i gestionat territorialment pel Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) a través dels 22 centres de normalització lingüística, com ara el CNL Montserrat.

FIBRACAT
POSSIBLEMENT EL MILLOR INTERNET DEL MÓN

 internet
  fix
  mòbil
  televisió
  futbol

www.fibracat.cat 1711

La comunicació o llicència d'activitat per iniciar un negoci

Josep M. Macià Roldan,
gerent i secretari tècnic del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Manresa

empresari o el futur empresari ha d'estudiar molt bé quines són les seves obligacions legals abans d'obrir portes d'un negoci, totes associades al pagament d'uns tributs o taxes. En algun cas poden ser insalvables, tot i fent aquests

pagaments, perquè van associades a aspectes de prevenció i seguretat de les instal·lacions, que si no es poden complir el negoci no podrà obrir portes o les haurà de tancar un cop obertes, cosa encara més greu.

Aquestes obligacions es regulen administrativament a través de la Comunicació o Llicència d'Activitat. Aquest tràmit es obligatori per a l'inici de qualsevol negoci que necessiti instal·lar-se en un determinat establiment físic. Pot ser una indústria, un bar, un gimnàs, un comerç... Cal no confondre's. Quan es diu que una activitat no necessita llicència perquè és innòcua, el que es vol dir és que administrativament el tràmit és el de comunicar només l'inici de l'activitat, i es porta a terme quan aquestes tenen poca afectació o són això, *innòcues*: petits comerços, agències de viatges, agències immobiliàries... que ja poden començar a exercir sota la responsabilitat del propi titular i del tècnic que prepara la documentació, però cal seguir el tràmit administratiu complet fins obtenir una resolució per part de l'administració o Llicència d'activitats per a totes aquelles que si tenen afectació al entorn. Un tràmit aquest més complet.

L'autorització la dona l'ajuntament del municipi corresponent. Per tant el tràmit i la taxa es competència d'aquest. Per fer-ho, cal lliurar una documentació més o menys completa en funció del tipus d'activitat. Tot plegat està regulat per la Llei 18/2020 de facilitació de l'activitat econòmica i la llei 20/2009 de prevenció i control ambiental de les activitats, a banda de les corresponents ordenances municipals que li siguin d'aplicació. Aquí es classifiquen totes les activitats i de cadascuna es defineix si cal que sigui donada d'alta amb el tràmit de comunicació o de llicència esmentats, administrativament amb una simple declaració responsable i un certificat emès per un tècnic (enginyer o professional capa-

citat) o bé necessitem un projecte tècnic complet. També indica quan ens caldrà un informe previ d'incendis, a elaborar pels propis bombers, una valoració de suficiència sobre les mesures preventives (actives i passives) instal·lades segons la normativa corresponent d'aplicació: CTE (Codi Tècnic de l'Edificació) o be RSCIEI (Reglament de Seguretat Contra Incendis en Edificis Industrials).

Hem comentat que ens caldrà un certificat que es diu Declaració Responsable, signat pel titular del negoci o empresa, on certifiquem sota la nostra responsabilitat que complim tot el legalment estipulat. És per això que caldrà no deixar-nos d'analitzar res de tot allò que està regulat i necessitem complir, com poden ser els aspectes d'accessibilitat per a usuaris amb cadira de rodes, l'estat de la nostra instal·lació elèctrica, de gas, l'ascensor o muntacàrregues, l'alçada del local, la ventilació, l'aïllament acústic o la compatibilitat de l'activitat amb el planejament urbanístic existent, entre altres de genèriques. I també les específiques: si es tracta d'establiments de comerç al detall d'aliments i begudes, restaurants o establiments de menjar preparat, bars... caldrà complir amb tot allò relatiu a la seguretat i salut alimentària.

Per últim, cal dir que, si per condicionar aquest local necessitem fer obres, ens caldrà un tràmit previ de sol·licitud de la llicència corresponent, al mateix ajuntament. Aquest serà un tràmit diferent al de comunicació o llicència de l'activitat. El funcionament és el mateix, un enginyer o tècnic competent haurà de fer un projecte amb la descripció de les obres, seguretats que s'hi aplicaran i l'adequació a normes per a l'obtenció d'aquest permís d'obres temporal i previ.

NO EM TOQUIS ELS COLORS!

SI SOC GROC, SOC GROC

*Si em separen bé a casa,
en lloc de ser un residu
em converteixo en un nou material.*

NO HI VA:

Paper i cartró

Càpsules de cafè

Cubell de plàstic

SÍ QUE HI VA:

Briks

Llaunes buides

Paper d'alumini

I RECORDA, TAMBÉ HI VA:

Safates de
porexpan

Paper film

Collita de proximitat

Blanca Soler

Carlota Bruna, nutricionista, activista mediambiental i autora de *Camino a un mundo vegano*, ha iniciat aquest passat setembre el projecte de Macaranda, que pretén lluitar contra el canvi climàtic mitjançant l'alimentació. La Carlota, el Borja, amic i cofundador, i un conjunt d'agricultors de Catalunya seleccionen les millors fruites i verdures de temporada locals per als clients de Macaranda. L'objectiu és oferir als consumidors la millor qualitat nutricional possible dels productes de proximitat i fomentar l'economia local.

Consumir productes de quilòmetre zero permet reduir la cadena de transport i, per tant, les fruites i hortalisses es cultiven sense pràcticament ser ensulfatades perquè són transportades del camp a les

cases. D'aquesta manera, es redueix la petjada ecològica, ja que no hi ha intermediaris que contaminin el medi ambient. Macaranda selecciona els productes setmanalment i els envia als consumidors. No utilitza cap tipus de plàstic i, a més a més, planta arbres per compensar les emissions de CO2 del transport. Les caixes poden ser de fruita, verdura o fruita i verdura, i la quantitat pot variar entre cinc i vuit quilos, segons els mem-

Ara és temps de consumir albergínia, poc calòrica i antioxidant, i rica en fibra

bres de la família. En aquestes caixes podeu trobar cebes de Lleida, pastanagues de Palafolls, coliflor del Maresme, tomàquets d'Arenys, poma de Girona, prunes del Maresme i albergínia de Manresa.

Ara és temps de consumir albergínia, juntament amb altres verdures com les bledes, la mongeta tendra, la carbassa, la coliflor i el bròquil. L'albergínia és poc calòrica i antioxidant, conté un 93% d'aigua, un 6% d'hidrats de carboni i un 1% de proteïna. La pell de l'albergínia és rica en fibra, així que és molt recomanat consumir-la. Podem fer-ne escalivada, paté d'albergínia, Baba Ganoush –que seria com un hummus d'albergínia típic de la cuina àrab–, albergínia saltejada amb oli d'oliva, albergínia a tires i feta a la planxa, etc. Aquesta hortalissa, doncs, pot ajudar a perdre pes, ja que és rica en aigua, a prevenir malalties cardiovasculars cròniques, a evitar dolor muscular i a mantenir el colesterol. Així doncs, comprar a Macaranda és lluitar contra el canvi climàtic i fomentar la sostenibilitat, juntament amb un estil de vida saludable.

40

anys

2.080 setmanes

14.610 dies

(≡) **Prensa Comarcal**

RIGOR
SERIOSITAT
FIDELITAT
LLEIALTAT
PROPERA
PRÒXIMA
DE CASA
TERRITORI
ORGULL
COMARCA
MUNICIPI
POBLE
POPULAR
CULTURA
LLENGUA
NOTÍCIA
REPORTATGE
TREBALL
CONNEXIÓ
IMMEDIATESA
CONEIXEMENT
ESPORTS
PRESÈNCIA
INNOVACIÓ
ACTUALITAT
REFLEX
SOCIETAT
PERIODISME
INDEPENDENT
MILITANT
AUDIÈNCIA
LECTORS
INFORMACIÓ
AGENDA
TEIXIT
TRANSVERSALITAT
ARTICLES
SERVEI
ESSENCIAL
DINAMISME
PAPER
FOTO
CREDIBILITAT
IDENTITAT...

El Sot Gran

Josep M. Mata-Perelló / Josep Girabal Guitart
(Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central)

Al final del carrer Talamanca de Navarques comença una pista que en un curt passeig té gran interès geològic i paisatgístic, amb bones vistes sobre Sant Benet de Bages i el Llobregat. Ja de bon començament podem gaudir de la panoràmica de l'ampli meandre

del riu, comentada en aquesta mateixa secció *Indrets* del número 349 (gener del 2019). La pista continua sobre el Balç Caner, de nom inquietant, especialment per als gossos, i més endavant fa un revolt vorejant per dalt una clotada fonda i plena de vegetació, és el Sot Gran. Ens podem aproximar a la vora de la impressionant fondalada per un corriol que surt per la dreta de la pista, però cal molta precaució ja que serem al caire del sostre de la gran balma que voreja el Sot. Seguint la pista fins a l'altra banda de la clotada en tindrem una visió completa, i no sabem cap accés al seu fons, ple de frondosa vegetació. S'hi veuen els tres tipus principals de roca que trobem a la rodalia de Navarques i que ens expliquen què hi passava fa entre 37 i 40 Ma, al període Eocè: a la part baixa hi veiem *margues blaves*, una roca tova procedent de sediments argilosos dipositats era el fons d'un mar tropical. Sobre aquells sediments s'hi van establir coralls formant un escull i de les restes d'aquells animals constructors es va formar la roca calcària dura i resistent que hi ha sobre les margues i que ara forma el sostre de la balma. Després va arribar sorra que va colgar els coralls; aquella sorra de platja és ara la pedra sorrenca que veiem per damunt de la pista en forma d'estrats.

Nom del paratge: El Sot Gran. **Situació:** Des de Navarques, al final del carrer de Talamanca, comença la pista que porta al pont de les Generes; el Sot Gran és a poc més de mig quilòmetre de les darres cases. Per observar-lo bé cal baixar per un corriol que surt per la dreta de la pista fins a la vora del penya-segat, amb precaució!
Procedència del nom: El mot *sot* és d'origen pre-romà: *sōttu*, que significa *clot*, *depressió* (DCVB), i el qualificatiu de *gran* és ben explícit. **Situació geològica:** Com tot el Bages forma part de la Depressió Geològica de l'Ebre. **Importància geològica:** El Sot Gran és un bon exemple d'erosió diferencial en dos dels materials marins més característics del Geoparc: les margues blaves i la calcària coral·lina. **Materials geològics:** Tots són d'origen marí, hi predominen les lutites, concretament margues blaves, la roca calcària coral·lina i els gresos. **Edat de la formació:** Del final del període Eocè. L'excavació del Sot Gran és geològicament recent, potser d'un milió d'anys. **Curiositats:** El Sot Gran és un indret d'interès botànic per l'abundància de *freixe de flor* (*Fraxinus ornus*), un arbre escàs a Catalunya.

La formació del Sot Gran es deu a l'erosió del torrent, que a la part alta passa sobre roca calcària dura i difícil d'erosionar, però quan deixa aquests nivells compactes i entra en terrenys més tous l'erosió de l'aigua és molt més efectiva; milers d'anys de pluges i torrentades han excavat la gran clotada i s'ha format una cascada que s'ha emportat les margues que hi ha sota la roca calcària i hi ha quedat una impressionant balma. El fort pendent d'aquest vessant i la baixa cota del Llobregat, que passa ben a prop, han potenciat la força erosiva del petit torrent del Sot. En aquest indret es veuen blocs de pedra sorrenca de grans dimensions procedents de l'estrat del qual hem parlat. La majoria van caure fa molt de temps, ja que les arestes són arrodonides a causa de la meteorització de la pedra. En alguns s'hi observen forats rodons de mida variable, d'uns pocs centímetres a més d'un pam. Són els anomenats *tafoni*, *cadolles* o *cassoletes*. Hi ha diverses explicacions sobre l'origen: a la costa pot ser l'acció de la sal, als deserts l'erosió pel vent, però aquests deuen ser potser variacions en la composició de la roca que creen zones de debilitat.

Comunicació ambiental

Ignasi Cebrian

omunicació ambiental és un concepte molt ampli. Aquí faré un esbós de què és, per aclarir

el seu significat, ja que poques vegades és usat amb rigor. I parlaré de comunicació, però dins d'un àmbit conceptual reduït, quan el missatge té continguts de temàtica ambiental. Quan es parla de comunicació ambiental es parla, evidentment, de comunicació. Hi ha un emissor, un receptor, un missatge, un codi, un canal i unes interferències. Dins d'aquest esquema, el missatge pot perseguir, bàsicament, tres objectius: informatius, educatius i divulgatius. D'aquests objectius apareixen tres conceptes fortament interrelacionats: informació ambiental, educació ambiental i divulgació ambiental. Tres formes de comunicació ambiental.

El primer dels conceptes, informació ambiental, engloba tots els fets noticiables de temàtica ambiental. Fets que per ser notícia han de ser d'actualitat, nous, periòdics i d'interès públic. El missatge és un esdeveniment recent, excepcional, que es presenta a intervals de temps regulars i omple les mancances informatives del públic. El segon concepte, l'educació ambiental, es podria definir com l'educació que té com a objectiu general transmetre la problemàtica esdevinguda entre l'home i el seu entorn. La finalitat és que el receptor del missatge passi a l'acció i intervingui en les possibles solucions. L'educació ambiental busca una sensibilització i un canvi d'actituds de la persona a qui va dirigida. Cal subratllar, a més, que és educació perquè hi ha una transmissió de competències; és a dir, qui la rep tindrà algunes eines que li serviran per solucionar problemes ambientals. I és comunicació perquè hi ha receptor, canal, missatge, codi i interferències. Cal recordar, però, que la comunicació no és sempre educativa.

Centre d'Interpretació de l'Anella Verda a la torre Lluvià, un espai de comunicació ambiental

Finalment, la divulgació ambiental, és un terme més ambigu. La divulgació consisteix a posar a l'abast de tothom els coneixements ambientals, vulgaritzar-los. Es diferencia de l'educació perquè no pretén canviar els valors del públic ni encara menys intenta que aquest passi a l'acció per arreglar els problemes ambientals. I es diferencia de la informació ambiental perquè allò comunicat no és nou, ni d'actualitat, ni periòdic, encara que sigui d'interès públic. Malgrat tot, la realitat de la comunicació ambiental no està tan parcel·lada dins d'aquestes tres formes de comunicació. Les tres formes de comunicació ambiental poden viatjar juntes en un mateix missatge o bé soles. Hi ha tota una gamma de missatges ambientals. El tipus de missatge dependrà, en definitiva, de la intencionalitat de l'emissor sobre qui rep el missatge i de la disposició que tingui aquest davant de la informació.

**«Començar una etapa nova
en els mitjans de comunicació
fa molta il·lusió»**

ANNA VILAJOSANA GARCIA

Jordi Sardans
Fotos: Francesc Rubí

Periodista, tècnica de comunicació, gestora de projectes i escriptora, el 22 de desembre del 2020 va ser nomenada presidenta d'Òmnium Bages-Moianès i des del gener de 2021 exerceix de cap de Comunicació i relacions institucionals de l'Institut Català de la Salut a la Catalunya Central. Es va iniciar a la revista *El Pou de la gallina* i ha treballat en diversos mitjans: Ràdio Ciutat, Televisió de Manresa, Flaix FM i Regió7, i a Ona Centre a Manresa, com a directora. Va ser coordinadora del Projecte Educatiu de Ciutat i del Col·legi de Periodistes a la Catalunya Central i és autora dels llibres *Sentir Manresa* i *La força de l'ànima*, entre d'altres.

uin va ser el teu primer contacte amb el món de la comunicació?
—Vaig començar com a redactora i muntadora a la revista **El Pou de la gallina**, on vaig estar de 1988 a 1993. Amb la Montserrat Ayala, vam arribar-hi amb moltes ganes d'aprendre. En tinc

un record molt bo i va ser un complement ideal de l'etapa d'estudiant. Poder compatibilitzar la formació teòrica de la facultat amb el dia a dia de la revista, les reunions maratonianes i la redacció de reportatges va ser una sort. Més endavant, des d'octubre de 2013 a gener de 2015, vaig tornar-hi com a columnista.

—Com van ser els teus inicis en el món de la ràdio?

—L'octubre de 1989, també amb la meua amiga i companya de professió Montserrat Ayala, vaig entrar com a col·laboradora a Ràdio Ciutat, que era al carrer Nou. Vam fer programes com *Ho hauries dit mai?*, un espai setmanal d'entrevistes a personatges destacats del món de la cultura i l'espectacle, i *D'avui en vuit*, una agenda setmanal sobre les activitats culturals de la comarca. Més endavant, amb Felip González de director, vaig fer informatius.

—Paral·lelament, entres al món de la televisió local?

—Sí. I tant! Vaig estar una temporada a Televisió de Manresa, quan era a la Bonavista. Era una associació que portaven persones com la Ignàcia Bohigas. Preparava les notícies de l'informatiu diari que feiem al vespre i que presentava la Núria Bacardit. Feia la carrera de periodisme i tenia ganes de tocar totes les tecles: la premsa escrita al **Pou**, la ràdio, que em va permetre descobrir els micros, i la tele, les càmeres i el muntatge audiovisual. Però t'he de dir que després d'haver provat tots els mitjans em quedo amb la ràdio. Com a oient és el meu mitjà preferit. Tot i que, per treballar-hi, em quedo amb la premsa escrita.

Flaix FM

—Com va ser que tornessis a la ràdio?

—En aquell moment començava una nova ràdio a Catalunya, Flash FM –Ara Flaix FM–, un projecte innovador i trencador, encapçalat per Carles Cuní i Miquel Calçada, *Mikimoto*. Hi treballava quan l'emissora va estrenar els estudis al carrer de Pompeu Fabra. Aleshores, hi havia l'Ignasi Ribas, el Lluís Piqué, entre d'altres, i el Joan Barbé n'era el director. Hi vaig fer de redactora i locutora d'informatius, també hi feia programes com *A fons*, un espai de debat, i *Sense manies*, d'entrevistes en profunditat. També vaig participar en la tertúlia *Cafè, copa i pa-gues tu*. En tinc molt bon record!

Regió7

—En acabar la carrera, passes a treballar de redactora a *Regió7*?

—Sí, amb un contracte de jornada sen-cera, des del 1994 fins al desembre del 2001. M'hi vaig incorporar com a redac-tora, a la secció de societat *Manresa*, que aleshores dirigia el Marc Marcé. Vaig

fer molts bons companys, com el Joan Piqué, i vaig aprendre-hi l'ofici. Em va fer molta il·lusió tornar-hi al cap dels anys com a col·laboradora a la secció d'opinió, primer fent una columna a les pàgines interiors i, més endavant, publi-cant a la contraportada un article que va acompanyat sempre d'una fotografia del Xavi Serrano. És un projecte compartit.

—Què vols explicar en aquesta contra-portada?

—Quan el director de *Regió7* em va con-vidar a escriure-hi només em va dir una cosa: «Escriu el que vulguis, però mil·lor que no sigui de política, que d'això en parla tothom». En els meus articles setmanals soc jo en estat pur. M'inte-ressa la vida i la recerca de la bellesa a tot arreu. És la meua manera d'estar en aquest món i, potser, també una forma de sobreviure. Quan escric sempre bus-co la meua veu més personal. Procu-ro explicar la realitat que m'envolta a par-tir dels detalls i de les vivències quoti-dianes. Relato el que sento, el que veig. El llibre *Sentir Manresa*, també segueix aquesta línia. No idealitzo la ciutat, el que faig és mirar-la des d'un altre punt de vista, amb ulls nous i amb respecte, com miraries una persona que estimes i que saps que no és perfecta. Intento buscar sempre la bellesa i t'asseguro que quan la busques la trobes. Soc proactiva i positiva per voluntat expressa. Escric el que m'agradaria llegir i em sento molt lliure per fer-ho. Amb aquestes articles no faig periodisme perquè no n'és l'òb-jectiu. Són textos literaris que busquen un altre tempo de lectura.

Ona Centre

—De cop i volta, el 2002 vas decidir tornar a la ràdio?

—La Cadena Ona Catalana, en un mo-ment d'expansió territorial, decideix

instal·lar a Manresa Ona Centre, a la carretera de Vic. Em va fixar com a directora el periodista Josep Puigbó, a qui vaig conèixer personalment en una entrevista en profunditat de les que pu-blicàvem els dissabtes a *Regió7* i que es compartien amb altres diaris comar-cals. Vaig ser la responsable de posar en marxa els estudis de l'emissora a la ciu-tat, amb cobertura a les comarques del Bages, el Berguedà i el Solsonès. Fèiem informatius amb el Josep Maria Sarri i la Mar Poyato, i altres col·laboradors com l'Aurora Rodríguez o el Marc Serena, el programa magazín diari *Històries d'aquí* i un d'entrevistes en profunditat, *Gent de casa*. També una tertúlia diària i uns quants estius vam organitzar al Passeig el programa *Lonada*. Vist en perspec-tiva, va ser un canvi molt gran passar de ser redactora de *Regió7* a dirigir una ràdio. Però soc així. M'agraden els pro-jectes nous, atrevir-m'hi, intentar que la por a equivocar-me no sigui un fre. El pas per Ona Catalana em va permetre conèixer periodistes com Neus Bonet i Ariadna Oltra, que aleshores feia el trànsit, Dani Mateo, Quim Morales, Xa-vier Pérez Ezquerdo i Jaïr Domínguez, Rita Marzoa, Txell Bonet, Albert Malla o Pere Escobar.

—Per què l'experiència d'Ona Centre va durar poc?

—La vida dels mitjans de comunicació, moltes vegades, és convulsa. Problemes econòmics i diversos canvis d'accionari-at van dur a la desaparició d'Ona Cata-lana, que va acabar a mans de la Cadena Ser. Em van plantejar si volia continuar en el nou projecte, però me'n vaig des-vincular i vaig començar nova etapa.

Projecte Educatiu de Ciutat

—Com va ser la teua implicació en el Projecte Educatiu de Ciutat?

—Vaig coordinar el projecte per encàrrec de la regidora d'Educació. Era engrescador. Calia buscar complicitats i aliances ciutadanes per fer de Manresa una ciutat més educadora i treballar en l'execució de propostes per implicar les entitats i les escoles en el civisme i la cohesió social. El projecte el va coordinar primer el Pep Llenas, després ho vam fer conjuntament i l'última etapa la vaig assumir en solitari, amb el suport tècnic municipal de la Cristina Martín.

—Quina ha estat la teva activitat com a coordinadora del Col·legi de Periodistes? —Havia estat membre del grup impulsor de la demarcació i començo a treballar-hi als pocs mesos que es va obrir la demarcació a Manresa. També amb Enric Badia, Felip González, Joan Francesc Domene i Montserrat Ayala, havia estat sòcia fundadora de l'Apunt, associació de periodistes de la Catalunya Central. La meua feina al col·legi era donar suport a la junta, formada per periodistes de casa nostra com Je-

l'àmbit de la comunicació corporativa, és important escoltar i explicar bé què està passant, aconseguir que la comunicació interna dins de les institucions flueixi. La mala comunicació és la causa de molts dels nostres problemes en les relacions personals i també com a societat.

—Ara ets responsable de Comunicació de l'Institut Català de la Salut a la Catalunya Central. Com va anar?

—Van convocar la plaça i m'hi vaig presentar. Treballo a la seu de la gerència territorial, a Sant Fruitós de Bages. La incorporació a l'empresa pública de salut més gran de Catalunya en temps de pandèmia és una experiència professional molt interessant i intensa, que podré valorar en detall més endavant. La comunicació és una peça clau en tot moment i ara encara més.

—Per què vas decidir acceptar la presidència d'Òmnium al Bages-Moianès?

—El Jordi Corrons, l'anterior president, i el Jordi Estrada, també expresident i

«M'interessa la vida i la recerca de la bellesa. Quan escric busco la meua veu més personal i procuro explicar la realitat que m'envolta a partir de les vivències quotidianes»

sús Sagués, Salvador Redó, Enric Badia i Noemí Badrenas, entre d'altres, i consistia en l'organització de cursos i esdeveniments, gestió de xarxes, la relació amb els periodistes del territori i, entre d'altres, la coordinació amb el centre el Casino del cycle d'entrevistes Pessics de vida. La missió del col·legi és ser un punt de trobada per als periodistes, lluitar contra la precarietat laboral del sector i posar en valor la tasca que fan.

—Què és el més important del periodisme comunicatiu?

—El periodisme és fantàstic perquè és l'única professió que et permet conversar amb persones de diverses professions i perfils, des d'artistes a filòsofs o a presidents d'associacions de veïns, i fer-ho des del mitjà que més t'agradi. La professió m'ha obert moltes portes mentals. Si ets una periodista receptiva et qüestionen constantment què penses, contrastes fonts, escoltes opinions diferents de les teves... En aquest sentit, és una professió fabulosa i imprescindible. Et fa créixer. També ara, que treballo en

membre de la junta, m'ho van proposar. M'ho vaig rumiar força abans de dir que sí, però vaig acceptar. És un honor presidir una entitat amb la història d'Òmnium i, alhora, un repte personal com a dona, que entomo amb tota la humilitat del món. Ens queixem que les dones no som prou visibles i ser presidenta d'Òmnium Bages-Moianès, l'entitat més gran d'aquestes dues comarques, era una manera d'obrir finestres per a mi i també per a d'altres dones. En soc la segona presidenta i tenim la primera junta de la història en què hi ha més dones que homes. Espero que algun dia no calgui destacar-ho com un fet excepcional. Aterrar-hi en plena pandèmia no ha estat gens senzill, amb reunions virtuals i menys activitat presencial, però estem il·lusionats i anem reprenent la nostra activitat, amb moltes ganes de celebrar els seixanta anys d'Òmnium Cultural i l'any que ve els cinquanta anys de la nostra seu local.

—Què ens pots explicar de la teua entrevista amb Jordi Cuixart al Conservatori?

—El Jordi Cuixart és un líder nat. Dels pocs que tenim al país. És coherent i la presó diria que l'ha enfortit. Va insistir en un dels trets diferencials d'Òmnium: sumar sempre que sigui possible, fixar-nos més en allò que ens uneix que no pas allò que ens separa. Ens en sortirem si anem junts. Si el poble va arribar fins a l'1 d'Octubre és perquè va aconseguir posar-se d'acord amb un objectiu mobilitzador. Si ho hem fet una vegada, podem repetir-ho. Aquest és el seu pensament. Ell diu: «Ho tornarem a fer i ho hem de fer millor». Té una mirada de futur que ara és més necessària que mai. El desànim, la pandèmia, la sensació que els polítics no compleixen amb el mandat de Primer d'Octubre i l'emprenyament generalitzat, no poden ser excuses per no continuar empenyent. Ens falta perspectiva històrica per analitzar el present i tot el que hem viscut els últims anys, perquè hem arribat molt lluny com a país. No hem arribat on volíem, però en lloc de defallir hem de continuar caminant. No tenim alternativa.

—Has fet llibres per encàrrec i d'altres de més personals. Com va ser *Sentir Manresa*?

—És un llibre que vaig escriure en un moment vital molt intens, el 2008, quan era a punt de néixer el meu primer fill, i després de posar-me d'acord amb l'editor Antoni Daura. Recordo que el vam començar a pensar amb el Daura abans que jo fes un viatge a l'Argentina, just quan vaig arribar d'Ona Catalana. Volia un llibre de Manresa amb unes característiques especials i que ningú no havia fet encara. És un llibre especial perquè a més dels textos també vaig fer-ne les fotos i és poc habitual que la mateixa autora ho faci tot. Hi explicava com havia nascut el meu vincle amb la ciutat, l'escenari de les nostres vides. Recordo que anava a fer fotos a punt de parir. Va ser una experiència vitalment molt plena.

—I quina és la història que expliques a *La força de l'ànima*?

—És la història real de la Maria Josep Pazos. Estava en un coma irreversible i quan la família pensava que ja era el final, la germana i el marit li van posar la cançó d'Els Convidats *Estic esperant* i va començar a plorar. Va ser l'inici de

la seva recuperació. Aquesta història personal la va explicar en una entrevista a RAC1 i es va proposar fer-ne un llibre. Ens vam conèixer al cap de pocs dies i vam congeniar de seguida.

La Maria Josep és la protagonista del llibre i jo vaig escriure l'experiència que va viure després de passar moltes hores amb ella i la família. Havia acabat de parir el meu segon fill, estava

alletant-lo i vaig començar a escriure un llibre sobre la mort. No he sentit la vida mai tant a prop com en aquells mesos, que van ser d'una gran intensitat física i emocional.

el perfil

A

nna Vilajosana Garcia neix a Manresa el 18 de setembre de 1970. De pares manresans, Joan, manyà i muntador de màquines tèxtils de cal Payàs, i Maria, teixidora de cal Torrents. Treballaven al mateix sector i els

seus llocs de feina eren a tocar. Té una germana, la Lourdes, que fa de terapeuta. Vivien al Remei de Dalt i va començar l'escolarització a l'Acadèmia Ribas del carrer Sant Salvador. La van tancar quan feia vuitè i va passar al Francesc Barjau, quan ja vivien a la Sagrada Família. Fa BUP i COU al Pius Font i Quer i, després de fer la Selectivitat, estudia Periodisme a la Facultat de Ciències de la Informació a la UAB, on es llicencia el 1993. Més endavant fa un Postgrau en Comunicació i Administració Local també a la UAB, que acaba el 2009. Es recicla amb cursos de formació continuada, mentre treballa de coordinadora de la demarcació Catalunya Central del Col·legi de Periodistes. La primera feina amb contracte és a la Casa d'Oficis, situada del carrer del Balç, del març de 1989 a l'agost de 1991, de muntatge i composició de textos, amb Josep Tomàs i Montserrat Ayala, en un Programa Ocupacional de l'Ajuntament. Es va iniciar periodísticament a la revista **El Pou de la gallina** (1988-1993). L'octubre de 1989 s'incorpora a Ràdio Ciutat del carrer Nou, fins al juny de 1991. D'octubre de 1990 a juny de 1992 entra també com a redactora d'informatius a la Televisió de Manresa (TVM). Després torna a la ràdio per treballar en el nou projecte comunicatiu de Flash FM, del setembre de 1992 a l'octubre de 1994. Del gener del 1994 a juliol de 1999 fa de corresponsal al Bages del diari *Avui*. En acabar la carrera entra a treballar a *Regió7* (octubre de 1994 a desembre de 2001). Des del setembre de 1997 està casada amb el locutor, músic i fotògraf Xavier Serrano, amb qui han compartit diversos projectes professionals i amb qui té dos fills: l'Isaac i l'Hug.

És corresponsal del Bages-Berguedà de *La Vanguardia*, de l'agost de 1999 al desembre de 2001. De gener de 2002 al desembre del 2005 passa a dirigir les emissores Ona Centre i Ona Música Centre de la Cadena Ona Catalana. Plega quan Ona Catalana és absorbida per la Cadena Ser. El gener del 2006 fa un viatge a l'Argentina, que aprofita per recuperar vincles familiars i que marca un canvi d'etapa. És coordinadora del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) de setembre del 2005 al juny del 2010 i d'octubre de 2007 a desembre de 2008 treballa per a la productora audiovisual E2S, amb el Dani Sala i Núria Sala. Del setembre de 2010 a 2014 és *freelance* i amb Montserrat Ayala munten Repunt Comunicació, que ofereix serveis de comunicació integral a empreses i institucions. Des del setembre del 2014 treballa al Col·legi

de Periodistes com a coordinadora de la demarcació de la Catalunya Central. S'hi està fins al desembre del 2020. En aquest període s'implica activament en la celebració de l'any Josep Maria Planes i es vincula al festival literari Tocats de Lletra i al programa de pensament Cosmògraf, del qual assumeix tasques de comunicació durant el 2020. Des del gener de 2021, és la responsable de l'Àrea de Comunicació, Protocol i Relacions Institucionals de la gerència territorial de la Catalunya Central de l'Institut Català de la Salut (ICS) i des del 22 de desembre del 2020 és presidenta d'Òmnium Bages-Moianès. Ha presentat llibres i presentat i moderat molts actes, i és autora del llibre *Sentir Manresa* (2008), de l'editorial Parcir, amb una segona edició el 2017, revisada i ampliada, i de *La força de l'ànima*, la història de Maria Josep Pazos, publicada el 2013 per Angle Editorial, i en castellà, *La fuerza del alma*, per Lectio Ediciones. També és autora de diversos llibres per encàrrec: *Escola Joviat: 50 anys fent escola*, a proposta del director del centre, Jordi Vilaseca, el 2011. El 2012 publica, per encàrrec de l'editorial Ara llibres, *Sense tu*, banda sonora de la sèrie Polseres vermelles. Els autors de la cançó eren el grup de joves Teràpia de Xoc. El 2016, per encàrrec de Valentí Martínez, *FUB, la universitat que avança*, amb motiu dels 25 anys. En l'àmbit local, el 2017 va ser membre de la Comissió Permanent del 125è aniversari de les Bases de Manresa com a periodista i va ser comissària amb Francesc Comas de l'exposició organitzada al Museu de la Tècnica el 2018: *Del PTV al TDK*, sobre la Manresa de 1940 a 1960. Des del setembre del 2015 és columnista a *Regió7* i des del maig del 2018 els seus articles es publiquen a la contraportada, primer dels diumenges i després dels dissabtes, amb fotografia del seu company Xavier Serrano. Des del 2019 és membre de la Comissió de Comunicació de Manresa 2022 i del jurat del Premi Joaquim Amat-Piniella.

L'Albada

Autor: Dolors Mas

Tècnica: Aquarel·la

El Reflex de la LLum

El reflex de la llum
damunt d'una imatge inerta,
a través d'ombres i relleus
de vida l'omple.

Talment una mà gegant que
l'acarona i fa sentir la força
creativa de la mirada damunt
l'objecte que contempla.

Montserrat Abelló

Natura i cultura, dits que es toquen

Ser arbre, de Josep Morral, serà al Centre Cultural el Casino fins al proper 24 d'octubre. Comissariada per l'artista, amb el fotògraf Enric Casas, company seu al col·lectiu Quaderns de Taller, i l'artista visual Roser Oduber, directora del CACiS El forn de la Calç, en l'exposició la pintura acrílica, la fotografia, els llapis i els elements naturals dialoguen amb sentit.

Joaquim Noguero

El cartell del carrer ho desdibuixa, quan planteja la imatge verticalment. Però la primera obra d'aquesta exposició de l'artista i professor Josep Morral, destacada com queda al costat del títol i de la presentació, planteja al visitant un eco força clar, si se la mira horitzontalment, tal com està concebuda. «No et recorda alguna cosa?», em pregunta l'artista amb un somriure murri i la mirada juganera. I sí, ja veig què vol dir, la imatge sembla prou clara. M'hi arrisco: «Els dits que es toquen, el de Déu i el d'Adam, enmig del fresc de la Creació de Michelangelo, dalt la volta de la Capella Sixtina del Vaticà». El seu gest i la cara que se li il·lumina proven no sols que l'he endevinada, sinó la satisfacció de l'artista quan sap reeixida la peça, que així fa sentit ple, que així proporciona el fil conductor a tot el que segueix, multiplicat en les altres obres del vestíbul i, de seguida, en les de més gran format de la sala principal del Centre Cultural el Casino.

L'escena central del fresc de Michelangelo planteja l'episodi del Gènesi en què

Déu crea Adam a imatge i semblança seva, quan no sols li dona el primer alè de vida, sinó, sobretot, el dota d'aquesta mena d'esperit (sant o no) que ens anima de més a més, en diguem ànima o com sigui. Igual que aquí entre l'arrel vegetal i els fils de pintura acrílica, quan el creador toca la criatura sembla que hi passi el corrent. L'escena és prou coneguda. Ha estat reproduïda a gratificant per munts d'artistes i publicistes. Per exemple, amb les mans de l'alienígena i del nen en el cartell del film *E.T.* (1982), del director nord-americà Steven Spielberg. O de fa poc, en plena pandèmia, en recordo dues mans amb guants de sanitari. Tot plegat dona força a la imatge mig escultòrica de Josep Morral (l'arrel real és tridimensional), se n'identifiqui o no el ressò primer. La multiplicitat d'aquests ecos contribueix a universalitzar i fer familiar la composició equilibrada entre tots dos components de la imatge fixada per l'artista, per dissemblants que semblin d'entrada. El contacte entre els dos elements s'imposa de forma natural a qui en valora la suma, per molt que la realitat (la materialitat) dels components esquivi aquí cap mena de realisme o (gairebé) d'esquix de figuració. Quan

l'artista és conscient del doble diàleg a què es deu en tot moment (la mirada a la tradició, els ulls de l'espectador contemporani) guanya molts números per omplir d'esperit propi la peça.

Aquest és el cas, amb personalitat original, però no solitària ni aïllada. A *Ser arbre* Morral reflexiona de forma panteista sobre la natura com a mare Creadora, però també de l'artista com a petit Déu que la imita i prova de recrear-ne les formes. I ho fa amb aquella gamma cromàtica tan seva que ja li coneixem de les pintures i els dibuixos anteriors: els seus verds d'estany il·luminat, els seus blaus transparents de cel en ple migdia, el vermell de la sang que corre, del rovell del ferro i de les fulles de tardor com a marca del temps que passa. Ho fa amb el llapis del dibuixant que el pintor no ha deixat mai de banda: el grafit és un element natural, una vena mineral sorgida de les entranyes del terra. Ho fa també amb la transdisciplinarietat (fotografia, manipulació digital, acrílics, llapis negres i de colors...), tan pròpia alhora dels col·lectius de què ha format part com a artista (Quaderns de Taller, però igualment Faig Arts, amb qui comparteix la

metàfora de la capçada que vola lluny, només si les arreles s'enfonsen i traven relacions prou riques amb l'entorn). I ho fa, i viu, amb l'actitud d'observador i recol·lector de mostres –sempre respectuós amb l'entorn– tan propi del naturalista de camp que havia volgut ser de petit. Ser artista gran també és saber retrobar-se amb aquell nen, regalant-li allò après pel camí: tot allò que aquell noi no tenia i l'hauria fet somiar més encara.

L'exposició *Ser arbre* traspua la serenitat madura de Josep Morral, el silenci del bosc al costat dels paisatges japonesos que li agradaven de jovenet, la naturalesa zen i del Tao, les boires callades dels impressionistes i les ta-

ques cromàtiques de Joaquim Mir i de l'admirat amic Pere Porquet. Amb les banderoles penjades al mig de la sala, la mostra recorda al visitant la textura de la casa japonesa tradicional i dels jardins ordenats que l'envoltaven. Li comunica la mateixa pau. És cova (refugi) i cove (cistell de troballes, rebost). *Ser arbre* és l'herbari inventat d'un passejant imaginatiu i sense fronteres, amb ganes de mirar i de veure... De beure de l'entorn sencer. Natural o no, però canviant sempre, en evolució tranquil·la.

Ceci n'est pas une pipe?

Abstracció o figuració? Simplement, el món real, amb nosaltres inclosos dins. Pura imposició de la realitat

quan defuig el realisme convencional per expressar-se i poder comunicar expressivament. A la mostra d'ara, Morral fins i tot utilitza ja la pintura per fugir de la bidimensionalitat plana, quan imita amb capes i capes els moviments de les formes corbes de la natura: els nervis de les fulles, les ones de l'aigua, les anelles de les escorces tallades, les formes fòssils de la pedra. Hi ha moments, fins i tot, en què les fronteres entre natura i cultura es desdibuixen, quan la tècnica imita la vida sense cap pretensió de substituir-la. Fins i tot en els quadres més figuratius de Josep Morral no hi ha retrat, un simple reflex de les coses, sinó radiografia i ecografia de l'objecte amb el qual estableix diàleg fecund.

LLIBRERIA – PAPERERIA
RUBIRALTA 100
anys

Born, 24
08241 Manresa

Tel. 938724130
rubiralta24@hotmail.com

EDICIONS SELECTES
LLIBRES PARCIR

▪ Àngel Guimerà, 74
▪ 08241 Manresa

▪ Tel. 93 873 38 82
▪ www.parcir.com
▪ parcir@parcir.com

Potser Morral assumeixi per a la pintura en general la veritat d'aquell «*ceci n'est pas une pipe*» de Magritte a la sèrie *La trahison des images* (ni tan sols la pintura realista és mai l'objecte, sinó pintura, sols pintura, taques sobre una superfície plana), PERÒ, en canvi, ho defuig per a si mateix aquí, a *Ser arbre*, quan sembla anar més enllà per dir-nos que això ja SÍ que és una pipa, és a dir, l'objecte mateix, la realitat d'unes arrels, d'una escorça, d'una pedra, de la fulla i del pensament. Concebut així, l'art ja no és metafòric, una imatge substitutòria. És directament metonímic: una part del tot. un trosset de natura, un fragment de la cultura. N'hi ha prou d'una simple gota de sang per saber de l'individu a què pertany. N'hi ha prou amb una mostra d'ADN per conèixer tot l'organisme. Microcosmos

i macrocosmos són tot el Cosmos. En les anelles del passat del tronc tallat hi entreveiem les línies del cervell com si fossin ones hertzianes adreçades al

nostre futur. Callada com és, l'exposició revela el que som: natura i creació. Les seves formes són idees en acció. El cos viu d'una *performance* tranquil·la.

lèxic a la manresana

Tallacebes

Jaume Puig

El biòleg Jordi Badia em diu que una paraula que mereix entrar al diccionari de manresanismes és *tallacebes*, «aplicat a *Forficula auriculària*, l'espècie més comuna de l'ordre dermàpters d'insectes i que de manera més àmplia es coneix en català també amb els noms de *tisoretetes* i de *papaorelles*». El mateix Jordi Badia em puntualitza que cal tenir en compte que l'abast dels noms populars de plantes i animals és sovint confús, «d'aquí la importància dels noms científics».

En altres comarques de Catalunya, *tallacebes* s'aplica per antonomàsia, segons Badia, al *Gryllotalpa gryllotalpa*, «insecte gros i excavador de l'ordre ortòpters que té també, segons els llibres, el nom popular català de *cadell* –que no he escoltat mai al Bages–», diu, «i el nom castellà d'*alacrán cebollero*». I al País Valencià rep el nom de *tallarròs*. «Però la consulta amb alguns companys confirma –segons Badia– que, almenys al Bages, *tallacebes* s'aplica també a *Forficula auriculària*, insecte més petit de l'ordre dermàpters, que rep també els noms de *tisoreta* i de *papaorelles*. En definitiva, és un embolic; és cert que *tallacebes* designa a *Gryllotalpa* i també que al Bages pot referir-se a *Forficula auriculària*».

En el web dels Aiguamolls de la Bòbila, de Santpedor, s'informa que el *tallacebes* «és una espècie força curiosa. Viu enterrat, en galeries. Es detecta mitjançant l'escolta noc-

turna, ja que els mascles emeten uns cants molt potents des de les galeries per atraure les femelles durant la primavera i la tardor. Veure'l és difícil, surt en poques ocasions, principalment quan s'inunden les galeries on habita».

El cert és que el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans omet la paraula *tallacebes* i el llibres catalans de natura han optat per anomenar *cadell* al *Gryllotalpa* i *tisoreta* al *Forficula*. Queda dit.

Podeu fer arribar les vostres aportacions a elpou@elpou.cat o via Twitter, amb l'etiqueta *#bagesisme*.

Noves instal·lacions del Club Tennis Manresa (1967)

J. S. Foto: Antoni Quintana Torres (ACB)

Tal i com reflecteix el diari *Manresa* del 13 de juliol de 1967, els dirigents del Club Tennis Manresa (Augé, Calmet, Echevarría, Puigbó, Ramiro, Sallés i Vives) van transformar els terrenys de l'Agulla –com es pot veure en la fotografia, encara no hi havia el parc– en un complex esportiu amb cinc pistes de tennis, una piscina de 25 metres, dues d'infantils i un frontó. Un xalet de dues plantes, amb vestíbul, nous vestuaris i gimnàs. Al primer pis hi ha un saló de festes, amb restaurant i una àmplia terrassa. La inauguració oficial es va fer el 13 de juny de 1968, amb presència de Joan Antoni Samaranch, delegat estatal d'Educación Física y Deportes, a qui van nomenar soci d'honor de l'entitat; Ramon Soldevila, alcalde de Manresa, i Joan Manuel Augé, president del nou club. En aquest darrer any es va fer la il·luminació d'algunes pistes de tennis que l'any 1967 no existien encara –com es veu en la fotografia–, es van ampliar les activitats infantils als diumenges a la tarda i es va posar en funcionament una sala de bridge. En els primers anys del club als terrenys de l'Agulla, el tenista més destacat era Xavier Francàs, seguit del seu germà Jordi, els germans Joan Manuel Augé i Josep Maria, així com Lluís Xavier Augé, Antoni Valentí, Pere Muixí, Antoni Malet, Josep M. Malet, Ramon Ribera, Vicenç Furió, Pere Antoni Gener, Antoni i Lluís Clotet, Joan Lluís Aymerich i Jaume i Lluís Guitart. Entre les dones destacaven Maria José Moll i la seva germana Montserrat, i

també Marta Camprubí, Marisa Francàs, Pilar Herms, Núria Lluvià i Geneviève Puossinez, segons explica Francesc Comas a *40 anys del Club Tennis Manresa*.

A la dreta de la fotografia, en una zona habilitada per a aparcament, hi ha diversos cotxes, davant de la casa del sequiaire que controlava l'aigua de la Séquia, on ara hi ha el bar de l'Agulla, amb una gran terrassa i l'entrada al parc de la Séquia. El triangle que formen els cotxes, la casa del sequiaire i els oms de ribera ara pertanyen a Sant Fruitós de Bages, ja que l'exalcalde Batanés ho va aconseguir després d'una disputa amb Manresa. Entremig, hi ha la casa murallada per un mur de maó i decoracions de ceràmica blava i blanca que l'envolten. Inicialment era de la família Codina-Coma, segons explica Jaume Plans, en el llibre *Història de les masies, les famílies i el territori de l'antiga parròquia de Sant Iscle de Bages*. Més a l'esquerra hi ha la casa restaurant amb terrassa a l'aire lliure de Salvador Cots, sota uns pins molt antics, amb piscina. El seu avantpassat provenia de Sant Salvador de Guardiola i era pagès. Davant la terrassa del bar restaurant observem les tres pistes de tennis –darrere les quals hi ha els primitius vestidors– que van ser les primeres a construir-se a finals de l'any 1964. Les competicions es van començar a disputar el 1965. En primer terme, mostres d'enjardinament i sobretot les taules quadrades amb un peu de quatre potes i cadires metàl·liques plegables pròpies d'un disseny dels anys seixanta.

www.guiamanresa.com

GUIA CULTURAL, SOCIAL I COMERCIAL DE MANRESA I LA CATALUNYA CENTRAL
Agenda, festes, anuncis, comerços, pobles, música, imatges, webs...

propostes

ART. Maria Camp

Art, patrimoni i poesia

Us proposem dues exposicions ben diferents. La primera, vinculada a les Jornades Europees de Patrimoni, que es fan el 8, 9 i 10 d'octubre, es tracta de *La Seu de Manresa, 700 anys. De Berenguer de Montagut a Gaudí*, una mostra que mitjançant la impressió de maquetes amb tecnologia 3D ens permet resseguir l'evolució constructiva de la Seu des de l'església romànica del segle XII fins a la basílica actual, i es complementa amb el documental creat per Fermí Bataller *La Seu de Manresa, set segles de vida*. Es pot visitar a la sala d'exposicions la Casa Lluvià, fins al dia 10. La segona exposició que us proposem es pot visitar fins el 31 a la Biblioteca de l'Ateneu les Bases i forma part del festival Tocats de Lletra. Es tracta de *Com arbres que caminen*, un diàleg entre la poesia d'Imma Soler i Fargas i la pintura de Marina Berdalet i Andrés entorn el sentit individual i col·lectiu que donem als arbres. I és que en totes les cultures els arbres han estat i són un element de gran riquesa simbòlica i font d'inspiració de molts artistes i creadors. Soler i Berdalet ens ofereixen la seva visió, que fuig de fer una il·lustració de poemes o d'escriure a partir d'una imatge, sinó que mostra obres pròpies on l'arbre adquireix valor simbòlic. I per acompanyar les pintures i poemes Berdalet i Soler han elaborat quatre vídeos i han recollit en un dossier amb referències bibliogràfiques sobre l'arbre com a element simbòlic.

TEATRE. Joan Morros

'Filumena Marturano'

Filumena Marturano és una de les obres més populars de l'autor napolità Eduardo de Filippo. Va ser estrenada l'any 1946 i portada al cinema el 1964 amb el títol de *Matrimoni a la italiana*, interpretada per Sophia Loren i Marcello Mastroianni. Els dies 23 i 24 d'octubre arriba a la sala gran del teatre Kursaal, a càrrec de La Perla 29, dirigida per l'Oriol Broggi, i que té com a principals protagonistes l'actriu Clara Segura i Enrico Ianniello, un actor napolità que viu a Barcelona i que resulta ser una sorpresa molt agradable d'aquest muntatge. Com a novetat, la funció del diumenge 24 a les dotze del migdia, les persones amb dificultats auditives la podran seguir a partir dels sobretítols que es projectaran en una pantalla, i també per audiodescripció a través d'un sistema d'emissors per a les persones amb discapacitat visual.

MÚSICA. Marc Vilanova

La música en viu rebrota

Per a la tria musical d'aquest mes d'octubre començarem amb l'oferta que ens presenta el teatre Kursaal. En aquest espai podrem gaudir del retorn de la pianista Clara Peya a la capital del Bages, on ens presentarà en seu últim treball discogràfic, *Perifèria*, amb la seva mescla efectiva de pop i electrònica minimalista (divendres, 22 d'octubre, 20 h). I sense canviar d'espai us recomanem la doble cita que l'Orquestra Maravella té amb la nostra ciutat, un repertori clàssic però efectiu que farà les delícies del públic. Canviant l'espai, dins del cicle Estepa Mediterrània, organitzat per Fira Mediterrània i la Casa de la Música, a la Sala Stroika, gaudirem de la visita de Roba Estesa (divendres, 15 d'octubre, 20:45 h), que ens presenten el seu treball *Desglac*, i d'Ana Tijoux, la cantautora franco-xilena, amb un repertori marcat de sensibilitat per temes politicosocials (dissabte, 16 d'octubre, 21 h).

VINS. Sergi Blanqué, sommelier
d'El Terrer 1834, de Santpedor

Thor blanc 2019

Varietal de macabeu. Primer vi blanc brisat –és a dir, com si féssim un vi negre– del celler Murallius. En contacte amb les pells durant cinc dies. Envellit en barriques de roure durant cinc mesos. A la vista color groc, daurat i net. En nas li surten notes de fruita de pinyol madura, però fresca, i un punt mineral, fàcil d'entendre. En boca l'entrada és llaminera amb bona acidesa i amb molt de volum. Vi amb textura. Torna a recordar les fruites que apareixien en nas. La fusta queda sempre darrere. La collita 2020 és un vi que serà diferent, no serà brisat. Per tant, és un vi amb molt de futur i és una bona línia que ha de seguir el celler. La collita 2021 (n'hi haurà?) no sabem com serà. La producció és curta, cosa que és un *petit problema*. Queden poques ampolles! Ideal per a un peix al forn o a la brasa, però també ens podem atrevir a maridar-lo amb una bona carn. Cal servir-lo no gaire fred, 10-12 °C, i en copa gran.

Preu de venda: 20 euros

Casa de l'Arc d'en Botí

Lluís Virós

A

l barri antic queden algunes cases construïdes damunt dels carrers, com aquesta de la confluència entre la placeta del carrer de Sant Miquel i el carrer d'en Botí, feta el segle XV i modificada el XVIII, d'estil tradicional i amb elements gòtics. És una de les poques mostres, al costat del carrer del Balç, de l'urbanisme original del nucli antic de Manresa. Aquest pas enllaçava dos dels carrers anulars que envoltaven el Puigmercadal i que anaven des dels portals de la muralla del Carme a la de sant Domènec. Molts dels edificis de la zona són de la segona meitat del segle XIX i han substituït els d'origen medieval i modern.

A l'edifici destaquen els dos arcs faixons apuntats que en sostenen una part per sobre del carrer d'en Botí i la finestra doble de la primera planta amb una esvelta columna llisa que sosté dos arcs de mig punt fets d'una sola peça de pedra cadascun, a la façana del carrer d'en Botí. Tot i que l'edifici havia estat arrebossat, les dovelles que formen l'arc i el parament del mur de sobre i de la primera planta és força regular. La façana de la placeta del carrer de Sant Miquel presenta una porta balconera a cadascuna de les quatre plantes, amb balcons de pedra amb baranes de ferro forjat. Les obertures disminueixen de mida a mesura que els pisos són més alts. Les portes balconeres de la primera i la quarta planta són de llinda plana, mentre que els de la segona i tercera plantes són d'arc rebaixat. La façana del carrer d'en Botí presenta unes obertures més irregulars, amb petits balcons i finestres.

El catàleg protegeix les façanes amb els elements propis, com l'esmentada finestra amb dues arcuacions feta amb elements baix medievals i l'estructura de l'edifici que configura el vol sobre el carrer d'en Botí i els característics arcs, i també el parament de pedra. En definitiva, es protegeix per la importància històrica, ja que és un dels edificis més antics del barri vell, i pels seus valors estètics destacables, tot i el mal estat de conservació que presenta.

Llorenç Capdevila

Eudald Tomasa

Tocats, no enfonsats

El Tocats de Lletra ha sobreviscut a la pandèmia i situa Manresa en una posició més que digna en el panorama de ciutats catalanes que acullen festivals de poesia. I n'hi ha una colla: Sant Cugat, Sant Feliu, Mora d'Ebre, Alella, Cardedeu o, naturalment, Barcelona, entre d'altres. Són espais de trobada entre lectors i autors de poesia, una oportunitat per submergir-se en la poesia dita, cantada, recitada... que és la seva forma natural. Són la prova que la poesia interessa o, si més no, que agrada sentir-la. Més que no pas llegir-la. Perquè si algú, després, amb pandèmia o sense, compra cap llibre de poemes, ja són figues d'un altre paner. De vegades sospito que hi ha més poetes que lectors de poesia. Sort n'hi ha, doncs, dels festivals com el Tocats de Lletra, que mantenen viva la flama lírica.

I enguany torna el Tocats, la segona meitat d'octubre, en un format una mica menys ambiciós del que segurament es voldria –la pandèmia encara cueja–, però amb propostes molt interessants. Més curt, però igualment intens. Al Tocats d'enguany, sota un epígraf tan inclusiu –quan es parla de poesia– com *Fràgils*, tindrem ocasió de veure i sentir mestres com Josep Vallverdú o Feliu Formosa; poetes consolidats com Manuel Forcano, Blanca Llum Vidal o Teresa Pascual; joves veus com Teresa Colom, Mireia Calafell o Pol Guasch; s'hi parlarà del gran Jordi Cussà en una conversa sobre la seva figura i la seva obra; vindran Bernardo Atxaga i Manuel Rivas... Una oportunitat per comprovar que els escriptors en general, i els poetes en particular, són gent de carn i ossos, encara que una mica més a prop que la resta de mortals de tocar el cel amb els dits i oferir-ne un tast a través de les paraules escrites i dites, la qual cosa no vol dir que visquin de l'aire –i per això no deixaré de recomanar la compra de llibres en general i de reculls de poemes en particular

Juntament amb el lliurament del Premi Amat-Piniella, que té lloc al febrer, el Tocats de Lletra és l'esdeveniment literari més important que es produeix a Manresa. Dues cites que els enamorats de la paraula, que som molts, no ens podem ni ens hauríem de perdre.

Ser arbre

L'historiador de l'art W. Worringer en el seu llibre *Abstracció i natura* (1908), va elaborar una teoria de la representació artística que, al meu entendre, serveix encara per comprendre les dues pulsions bàsiques de la representació artística: l'abstracció i, per contra, el naturalisme (realisme). L'abstracció com una manera d'aproximar-se a la representació transcendent. El naturalisme, com un camí cap a la projecció sentimental, més mimètica i alhora més conceptual. Nietzsche, en la seva tesi doctoral, també havia postulat una altra visió dual: la forma apol·línica (racional) contra la pulsio dionisiaca (passional). I més cap aquí, s'ha teoritzat sobre la diferència entre el símbol (total, holístic) i l'al·legoria (conceptual, fragmentària). La visita a

l'exposició de Josep Morral m'ha fet revenir a la memòria totes aquestes teories que havia estudiat fa anys amb molt d'interès. I suposo que m'ha passat perquè em sembla que aquesta exposició es planteja justament en el centre d'aquestes dualitats. D'una banda, l'exposició planteja una reflexió *moral* sobre la sostenibilitat, la relació entre la humanitat i la natura... L'exposició vol fer pensar i hi ha algunes obres centrades en aquest pretext. Però d'altra banda, la majoria de les obres exposades fan un salt per damunt d'aquesta reflexió i en realitat provoquen una fusió contemplativa entre els arbres i la consciència del públic. Llavors, els arbres deixen de ser al·legòrics (o conceptuals) per ser un símbol, on el que importa és *ser*, més que *representar*. *Ser arbre*, en el registre poètic de Josep Morral, esdevé una operació de fusió entre la subjectivitat creativa i la *cosa* artística. I pot provocar en l'espectador una experiència de suspensió (la suspensió del

judici, de Kant, elaborada després per la fenomenologia de Husserl) per ser contemplació d'una forma sense intenció, més enllà de voler *ser*. Els arbres de Josep Morral potser sí que ens volen fer reflexionar sobre la naturalesa, l'extinció de les espècies, etc., però davant dels arbres de l'exposició un té la sensació de trobar-se enmig d'un bosc essencial, on cada arbre et connecta amb una saba profunda, la palpitació d'un bosc, i esdevenim tronc i arrel, fulla i llum sobre la fulla. Si és així el que passa, llavors els quadres esdevenen símbols d'un ser natural que va més enllà de la circumstància. Quan l'arbre ja no és un arbre, sinó un estat de la consciència.

Erques Torres

EL CUL DEL POU

NÚM. 285

JA TENIM BISBE!

DE SANTS I DE DÍMONIS

L'exbisbe de Solsona penja l'hàbit per amor

Manresa té un palau episcopal, el dels antics jutjats a la baixada de la Seu, però no ha tingut mai bisbe. A Vic sempre han tallat el bacallà i, a fe de Déu, que encara avui ens fuetegen amb el garrot inquisitori. Hem viscut sense prelat fins que el díscol Xavier Novell, la cara del rejueniment eclesiàstic sorgit del veí Solsonès i preparat per assolir la glòria divina, va haver de marxar a corre-cuita per, simplement, no predicar amb l'exemple. Doncs a la ciutat, com que de pecadors n'és plena, l'hem acollit amb els braços oberts i, fins i tot, ens hem fet l'orni quan els paparazzi de la premsa rosa el buscaven per tots els racons.

Ara, només cal que l'Ajuntament li ofereixi, oficialment, asil religiós, com a Sant Ignasi, vaja. No cal ser gaire creient ni haver devorat els evangelis per descobrir que, com un picada d'escorpi, el pecat porta la penitència incorporada. A les sis del matí, un dia l'exprelat va ser *abordat* per TV3 quan sortia de la residència on s'ha establert a Manresa per fer exercici... no pas espiritual, sinó físic. A la tele pública catalana ja no hi ha sortit més. La confirmació de la notícia, que viu a Manresa i que se li ha menjat la llengua el gat, va quedar constatada. El redimim dels seus pecats: els d'obra i, sobretot, els de paraula, quan duia mitra i bàcul.

Avui amb la xeremia,
cornamusa, gaita, bot,
o sac de gemecs a seques,
em dispo a dir algun mot
sobre aquell Primer d'Octubre
que després de dur el cap cot
el vam alçar, perquè Espanya
mai no ens escolta; no et fot!

Del Nord van venir les urnes,
fruit de la complicitat
dels catalans, germans nostres,
que són a l'altre costat,
i de Ponent les trompades.
Ja ens havien avisat
amb l'«A por ellos» indigne
d'un poble civilitzat.

Amb odi i set de venjança,
les forces d'ocupació
per terra, per mar i aire,
varen fer córrer el bastó
en nom de la llei i l'ordre
i de la interpretació
esbiaixada que els jutges
fan de la Constitució.

Des de llavors el problema
que vàrem denunciar
Espanya no el sap resoldre
negociant i és ben clar
que si no baixa del burro
el poble persistirà,
per més taules de diàleg
que es puguin organitzar.

Voler resoldre el conflicte
amb les urnes no és un crim;
que no esperi qui governa
que el desig abaratim.
Tenim una llarga història
i sabem que per fer el cim
tan sols cal tenir memòria
i entendre bé d'on venim.

Per més que ens negui el PSOE
nostre dret a decidir
i el PP, Aznar i Casado
ens refreguin Sarkozy,
ha quedat clar al món i a Europa
que aquest és l'únic camí
per resoldre el vell conflicte
que tenim ara i aquí.

Fa quatre anys del referèndum
que mai més no hem oblidat
perquè tenim clar com l'aigua
que no fou cap disbarat
sinó un bany de democràcia,
pacifisme i dignitat,
d'un poble que vol ser lliure
i anhela la llibertat.

He parlat amb el K. I. D., un manresà a qui l'any ignasià va canviar la vida dràsticament. Ell mateix, amb la seva discapacitat de síntesi, ens descriu la seva experiència:

«Jo era un puto marrec de deu anys. El que més m'agradava del **cole** era l'assignatura de les onze del matí, i no se'm donaven massa bé les ciències naturals, massa avorrides, almenys fins que l'escola va convocar un concurs de projectes científics. Recordo que aleshores, mentre els meus pares empenien la cirrosi al bar del barri, jo passava les tardes, vespres i nits sol a casa. Assegut al sofà, il·luminat pel televisor, amb l'emissió en directe de l'erupció del volcà Cumbre Vieja de l'illa de La Palma. Era la llar de foc dels pobres. Les imatges del magma devorant-ho tot em van motivar a fer un volcà per al concurs de ciències. Vaig fer una maqueta cutre de Manresa i vaig convertir el turó de Puigterrà en un volcà de plastilina que entrava en erupció a partir d'uns reactius. Molt bàsic, però suficient per guanyar el certamen infantil. El que no m'esperava és que aquell era en realitat el Concurs d'adjudicació d'un acte turístic per a l'any 2022, convocat incomprensiblement per l'Ajuntament de Manresa –que ja venia de coronar-se amb altres concursos polèmics. Era clar que el consistori intentava diluir tanta merda espiritual del 2022 amb algun esdeveniment que es basés en algun fonament científic. I si a més a

més podien aprofitar l'èxit del turisme volcànic promogut per les declaracions sísmiques de la ministra espanyola d'Indústria, Comerç i Turisme, Reyes Maroto, millor. I a mi, tot allò em va anar de perles, si no fos perquè el meu pare, com a tutor legal, em va acompanyar amb la seva serenor a través de tota l'experiència... Ell va ser l'encarregat de comprar tots els components per provocar la reacció que simularia l'erupció del Puigterrà. Però, evidentment, com que ell no tenia mesura ni amb les substàncies en pols ni amb les líquides, es va passar amb el nombre de bidons del reactiu i la va embolicar. La simulació de volcà va generar uns quants centenars de metres cúbics d'espuma més dels que jo havia previst a través d'una regla de tres. *Epic fail*. Els carrers de l'entorn de Puigterrà encara avui romanen tenyits pel colorant vermell... Pots dir-li a l'alcalde que mogui fils per treure'm d'aquí?».

Se'ns acaben els minuts i el K. I. D. s'acomiada a través del vidre de la sala de visites de Lledoners. Amb els diners que va rebre de l'Ajuntament, va escapar de casa amb només deu anys i es va fer youtuber mentre experimentava amb reaccions químiques. Malauradament, just quan va arribar al milió de seguidors, va ser condemnat per haver fos, suposadament de manera involuntària, més de 500 persones que celebraven l'oktoberfest, entre les quals hi havia els seus pares.

DIGUES COM FAS LA ROTONDA I ET DIRÉ COM ETS

Si la conducció diu molt de la manera de ser de les persones, les rotondes en són la mostra més palesa. Només cal fixar-se en com l'aborden els conductors per fer-se una idea de com són. El conductor indecís, per exemple, és aquell que sol fer quatre o cinc voltes abans de decidir-se per on continuar. Al conductor obedient, si algú li diu de travessar la rotonda, la travessa, però pel mig, i sovint no passa d'aquí. El conductor temerari és capaç de posar marxa enrere en adonar-se que s'ha saltat la sortida. Hi ha també el conductor despistat, que a mitja rotonda recorda que s'ha deixat el cotxe al garatge. Per no parlar del conductor miop, que no sap que es troba en una rotonda fins que se li dispara l'airbag, i el conductor

prudent, que abans de fer la rotonda, aparca el cotxe i fa un parell de voltes de reconeixement a peu. També existeix el conductor aprensiu, que es pren una biodramina mitja hora abans, i el que sempre circula pel carril del mig. Aquest darrer sovint no acaba d'arribar mai a la seva destinació, perquè avança i recula contínuament, en canviar de sentit a cada rotonda que troba. Per això és d'agrair la campanya endegada conjuntament per *Regió7*, la Policia Local i el Montepio de Conductors, consistent en la publicació d'una sèrie de vídeos didàctics sobre com millorar la conducció urbana. En el vídeo explicatiu de les rotondes no hauria estat de més recomanar als conductors que «si beus, no agafis el cotxe: les rotondes et vindran soles».

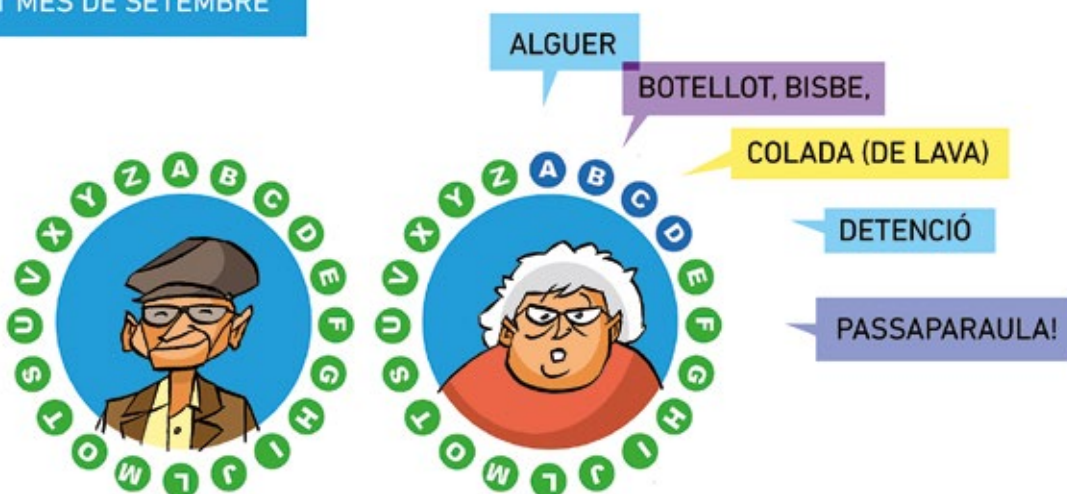

TANTA ROBA I TAN POC SABÓ

JAUME GUBIANAS

PARAULES INCORPORADES
AL LLENGUATGE MANRESÀ
AQUEST MES DE SETEMBRE

JAUME GUBIANAS 2021

DUBTE RAONABLE

La fotografia de la pintada al passatge que hi ha entre el carrer del Pedregar i el de Sant Miquel, passada l'entrada del darrere de la Sala Els Carlins, no pot ser més explícita. Sota de la placa del carrer que n'indica el nom, de les Beates, en veure l'arrebossat tan tendre i net de la paret, algú hi ha pintat una rectificació ofensiva, però, en part, certa. I és que en aquell vial estret amb un nom tan relacionat amb la fe i la castedat, hi havia hagut una casa de barrets. Per tant, caldria determinar per conservar el nom que fa la cosa si, en les últimes dècades, hi han passat més religioses que prostitutes, sense que l'ofici de les segones, per descomptat, les exclogui de ser o no practicants.

MÉS TRADICIÓ

De la mateixa manera que el carrer de les Beates té un revers pecaminós o el vial anomenat Sant Joan Baptista de la Salle, per a molts manresans, és el carrer dels Esquilets, podríem dir que, al capdamunt de la Baixada dels Drets, tot i haver-ne tapiat els accessos, molts encara veuen, en una tradició més recent i pandèmica, als baixos de l'edifici cantoner que acollia l'antic bar Río, l'anar i venir dels ferrovellers o *xaterrerus*. I no només això, sinó que en reivindiquen la memòria col·lectiva en una pintada. Els d'una altra generació podrien haver-hi pintat «el setè art serà sempre nostre», al·ludint a l'entrada, ara recreada en un mural del cinema Muralla, o «les nits del Río seran sempre nostres», en referència als saraus multitudinaris de principis dels noranta. En la darrera etapa, la cosa va ser més sòrdida: entre ferregot i ferregot, les transaccions materials, humanes i d'estupefaents van acabar com el rosari de l'aurora.

DIALECTOLOGIA

Vagarejar pel centre històric darrerament pot arribar a ser inquietant i atresora, al marge de vestigis del passat, realitats ben sorprenents, com la *misteriosa* pintada que ha retratat una

lectora a la façana –com a les Beates massa pulcra– del costat de la porta del bar Perdiu, de la plaça de Gispert. Per a aquells qui, científicament, defensem la unitat lingüística del català, la realitat que s'hi expressa és catedralícia: «el valencià és un dialecte». Ens caldria, però, un grafòleg per determinar si la calligrafia de la primera part de la pintada, feta amb esprai negre, és la mateixa que la de l'última paraula, en vermell. Podria semblar que sí, però no cal ser Sherlock Holmes per adonar-se que qui va escriure la primera part, o era *blavero* o anava just d'instrucció en

accentuació en la nostra llengua. L'accent de *valencià* és obert i l'és –del verb ser– encara s'accentua tot i la reducció de diacrítics de la nova gramàtica normativa. Posats a acabar bé l'afirmació, i aprofitant el vermell que connota rectificació, ja es podrien haver esmenat les faltes d'ortografia. Un misteri.

DESPENJAR O DESPLEGAR?

La gràcia de fer pintades reivindicades és l'excitació de fer-ho generalment de nit, amb celeritat i amb l'adrenalina al capdamunt, causada per la por de ser

enxampat. Igual que l'acció que, coincidint amb el dia internacional per l'accés legal i despenalització de l'avortament i amb el lema *A Manresa no ens deixen avortar*, va portar a terme el col·lectiu feminista Acció Lila desplegant una pancarta, la matinada del 28 de setembre, al balcó de l'Ajuntament de Manresa. Com veiem en la imatge, s'assenyala el Patronat d'Althaia com a responsable del que consideren una «vulneració del dret a l'avortament», i qualifiquen l'alcalde Marc Aloy com un «titella». L'anècdota, però, la trobem en la nota de premsa que va enviar el col·lectiu. El titular deia: «Acció Lila despenja una pancarta a la façana de l'Ajuntament», quan en realitat el que

volien dir era que la *desplegaven*. Despenjar-la, com era d'esperar, ho va fer ben aviat el mateix consistori!

CARTA DE COLORS?

Encara que hi hagi habitatges degradats, bruits, mig ensorrats o fora de tot plantejament urbanístic, em consta que la ciutat, especialment pel que fa al centre històric, disposa d'una carta de colors per a les façanes, amb l'objectiu d'harmonitzar el paisatge de carrers i places. Ara bé, si ho hem de jutjar per la imatge d'un edifici repintat al carrer Barcelona, que em fa arribar una veïna en una foto des del passatge de Sansa, ja em queda clar que, en

aquell punt, la normativa no se segueix –encara que sigui una zona en què no s'hagi de ser tan escrupolós, val a dir-ho. La part positiva és que la finca ha estat reformada després que estigués ocupada abans de la pandèmia. Amb tot, la tria del color per a la façana és, si més no, qüestionable. Un verd impac-tant, semblant al dels antics *cromes* de televisió. És estrident... per no dir irritant o lletjot, ras i curt. Ara, sobre gustos...

AUTOR MISTERIÓS

Un altre misteri, com tants altres en aquest mes, va quedar imprès en l'edició del diari *Regió 7*, que va publicar un article, amb prou celeritat, l'endemà de la detenció de Carles Puigdemont, que es va saber el dijous, 23 de setembre, a quarts d'onze de la nit. Ja m'imagino que, amb l'espasa del Dàmocles sobre del cap, el redactor-a *NOMBRE APELLIDO*, va recollir, a tota pastilla els fets que van passar a *LUGAR*. La constatació que les plantilles de les maquetes de les peces dels rotatius les carrega el dimoni –com els rètols de la televisió, on sovint apareix un protagonista anomenat *NOM / CÀRREC*– i, en segon terme, en una realitat empresarial i lingüística més dolorosa, queda al descobert que l'esquelet intern de la capçalera propietat de Premsa Ibèrica està pensat en castellà.

MATIES SALA, L'AVENTURA NO VOL LLIGAMS

I tant que el coneixeu! Maties Sala Riu, un tros d'home sota un cap rinxolat. Mestre i esportista infatigable, heroi de mil curses sobre terra, mars i llits, i viatger entusiasta. Té per lema fer tot allò que el seu cos li permet, i una mica més! Va néixer el 1955, fill primer d'una masia al capdamunt de l'avinguda Tudela. La mare, que provenia de la Pedra i la Coma, li transferí la genètica: amb 90 anys, plegats encara van plantar-se dalt de Busa! Però anem al començament. El Maties, feta l'escola elemental, va anar a estudiar a la Salle i és allà on li va semblar sentir la crida de Déu. Amb la voluntat de ser missioner a l'Àfrica, deixà pares i germans –l'Enric, esbojarrat i divertit, i la Pilar cinc anys més jove– per fer el batxillerat entre novicis lasallians, a Cambrils. És allà on començarà a córrer amb bicicleta i també hi aprendrà a nedar. Després, a la Salle Bonanova, farà magisteri i teologia. I aquí tot s'enreda: a Barcelona, en un episodi propi del Tenorio, s'enamora d'una novícia amb qui veuen passejar pel mercat de santa Llúcia. La congregació el crida a l'ordre i, després de Nadal, el Maties ja no hi torna. És el seu any terrible. Havia d'acabar el curs i les pràctiques per ser mestre –i ho va fer entre les Dominiques i la Renaixença. Continua vinculat al Casal de l'Església, participant dels grups d'Ultreia i a l'escoltisme. Però abans de l'estiu, baixant del Posets, mor el seu germà Enric, de setze anys. Tot plegat costa... En positiu, aquella tardor entra a la Flama, on s'estarà sis cursos fins a arribar a un altre episodi crucial: forma part del grup «dels 15» mestres acomiadats –un veritable cisma pedagògic! De resultes d'això farà oposicions i s'incorporarà a l'escola pública en una situació que li facilita permisos

i fins llargues excedències. És aquí on apareix el Maties més popular, el del mostatxo i les aventures esportives. Té 25 anys i encara fuma, però aviat ho deixa per millorar resultats. Descobreix les maratons –23 en deu anys!– i la natació, i comença els grans viatges amb bicicleta: travessar els Estats Units, la volta al món –dos anys i 46.000 km!– o la volta a l'Àfrica. Ha travessat tres cops l'estret de Gibraltar o –també té mèrit!– ha fet sencera la Séquia nedant. I des dels vuitanta que comença a córrer triatlons que el duren al campionat mundial d'Ironman, a Hawaii, el 91... Els títols es multipliquen amb bicicleta de muntanya, alpinisme o qualsevol altra dèria. Però també n'ha passat de tots colors i més d'un cop ha vist perillar la integritat per la malària, gossos salvatges o policies corruptes. I en acabat surten les avaries: amb 66 anys, l'home camina amb dues pròtesis de maluc i una altra en un dels genolls. Apeçaçat i diagnosticat d'artrosi, ha tingut també un infart que li causa problemes de circulació perifèrica «i tinc diverticles, porto sterns al cor i quan puguin me'n posaran dos més a les caròtides: tot em trontolla... però encara em funciona tot!». Per això continua fent esport i, en colla, des de fa quinze anys, va a caminar cada divendres regularment. Independentista de pedra picada, des d'abans de la pandèmia que també s'ha apuntat als Tirallongues. I és un apòstol de la solteria; la brama diu que ell sempre triomfa entre les dones, però sense cap ganes de formar allò que es deia una família. «I sí, fins he tingut algun festeig que m'ha durat un parell d'anys, o tres amb intermitències, però no, no em vull pas comprometre. Francament, jo per a aquesta aventura no que no serveixo...».

**Del 14 al 17 d'octubre
de 2021**

**firamediterrania.cat
#FMediterrania**

24a Fira Mediterrània de Manresa

Arrel & Arts
en viu

Informació i venda d'entrades a firamediterrania.cat ↗

2€

Entrades per a la
Taverna de la Fira i
espais exteriors

5€

Entrades per a la
resta d'espectacles
a l'anticipada

*Les entrades el mateix dia de l'espectacle
tindran un preu de 10€

15€

Abonaments de 4
espectacles al
preu de 3

Organitza:

Amb el suport de:

elCasino
CENTRE CULTURAL
SALA D'EXPOSICIONS

Ajuntament
de Manresa

Josep Morral

Ser arbre

Del 26 d'agost
al 24 d'octubre de 2021

Centre Cultural el Casino

Passeig de Pere III, 27, baixos
Manresa
Tel. 93 872 01 71

Horari de visites:
De dimarts a diumenge i festius
de 17.30 a 20.30 h

www.manresacultura.cat

www.facebook.com/centreculturelcasino

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura